

Radosna

MISIJSKI LIST

vijest

Katekumenat
u Maroku

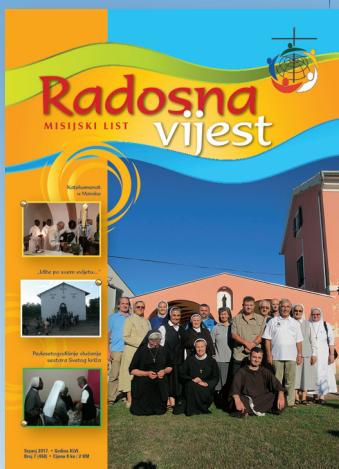

„Idite po svem svijetu...“

Pedesetogodišnje služenje
sestara Svetog križa

Apostolat molitve

Da naša braća i sestre koji su zalutali od vjere, po našim molitvama i svjedočenju Evanđelja, otkriju milosrdnu blizinu Gospodina i ljepotu kršćanskog života.

Sadržaj

Uvodnik U središtu Iz života naših misionara

Intervju Apostolat molitve Vijesti iz Crkve u svijetu Vijesti iz Crkve u Hrvata

Život jednog misionara Misijski velikani

Kako ne biti zahvalan.....	3
Naviještanje evanđelja Isusa Krista i kultura dijaloga (7)	4
Katekumenat u Maroku	6
„Idite po svem svijetu...“	7
Jumuiya – mala kršćanska zajednica.....	9
Pedesetogodišnje služenje sestara Svetog križa	10
Marijine sestre ostavile su trag u Beninu	12
Misijska nakana za srpanj	13
Opća skupština Papinskih misijskih djela	14
Susret hrvatskih misionara i misionarki	15
Župa velikog srca za misije.....	16
MIVA – motor za Ruandu.....	16
Prvopričesnički dar za siromašnu djecu	17
Akcija MIVA.....	17
Spomen na misionarku s. Nataliju Bešlić	18
Priznanje misijskomu listu Radosna vijest	18
Opet u Khairu.....	19
Sveti Franjo Regis Clet.....	21

Izdavač: Nacionalne uprave Papinskih misijskih djela u Republici Hrvatskoj i u Bosni i Hercegovini

Glavni urednik: vlc. Antun Štefan; **Zamjenik glavnoga urednika:** mons. Luka Tunjić

Godišnja pretplata: Hrvatska 90 KN; Bosna i Hercegovina 24 KM; europske zemlje 30 EUR; Australija 40 AUD; Amerika 40 USD; Kanada 40 CAD
Tisk: Grafika Markulin, Lukavec; ISSN 1331-1204

Impressum

Darove za različite misijske namjene i pretplatu Radosne vijesti možete slati na adrese i račune:

NACIONALNA UPRAVA PMD RH
Ksaverska cesta 12a, HR - 10000 ZAGREB
Tel. 01/5635-055
E-mail: missio.croatia@misije.hr
web: www.misije.hr

Kunski ţiro račun:
IBAN: HR6323600001101542876
Model: HR99
u polje "Opis plaćanja" navesti svrhu uplate

Devizni račun:
Zagrebačka banka d.d., Zagreb
IBAN HR6323600001101542876
SWIFT CODE: ZABAHR2X
Navesti svrhu uplate

NACIONALNA UPRAVA PMD BiH
Kaptol 32, BiH - 71000 SARAJEVO
Tel./fax: 00387/33/667-889
E-mail: missio.bih@bih.net.ba
web: www.missio.ba

Račun u konvertibilnim markama:
UniCredit Bank d.d.
Račun primatelja: 3383202200897320
Navesti svrhu uplate

Devizni račun:
UniCredit Bank d.d.
IBAN: BA393383204893626147
SWIFT CODE: UNCRBA22; No. 48-32-936261
Navesti svrhu uplate

Kako ne biti zahvalan

Pričao mi misionar koji djeluje u Africi kako ga je svojom vjerom zadivio njegov župljanin, mladić koji na dan pojede šaku riže, rekavši „kako ne biti Bogu zahvalan za ovo sunce koje me grije“. Toliko ga se to dojmilo, kaže misionar, da, „kad god bi mi bilo teško, sjetio bih se vjere toga siromašnog mladića i išao bih naprijed“.

Piše mons. Luka Tunjić

Razmišljajući o vjeri tog mladića i misionarevu zaključku, došao sam, po tko zna koji put, do zaključka da smo mi ljudi čudni i nepredvidivi. Koliko je toga Isus proživio i rekao nam i toga se najčešće ne sjetimo. Nije nam dovoljan njegov primjer i njegova milost da hrabro kročimo naprijed, nego citiramo i privlače nas primjeri ljudi iz naše blizine koji nam djeluju poučljiviji od samog Isusa. Vjerojatno je to zbog toga što nam je iskustvo ljudi s kojima živimo bliže, ali i zbog toga što nam vjera nije osobna i čvrsta. Zar Isus i njegovo evanđelje ne bi trebali imati odgovor na sve, na sva naša lutanja, traženja, padove, uspone?

Započinje ljeto, kad će, ako Bog da, sunca biti napretek. Hoće li tijekom ljeta i godišnjeg odmora u nama „proraditi“ vjera, kao onomu mladiću iz Afrike, u kojoj ćemo zahvaliti Bogu za sunce, toplinu, prirodu, čist zrak, odmor? Hoćemo li ponijeti sa sobom Bibliju i koju duhovnu knjigu, koje će nam pomoći razvijati duh zahvalnosti i duh divljenja, ili ćemo ostati u duhu posjedovanja i materijalizma, koji pred sobom vide samo tjelesno uživanje i zadovoljstvo, jer želja za posjedovanjem i materijalizmom ne znaju i ne mogu dalje dobaciti. Isus

i njegovo evanđelje nisu *rent a car* koji upotrebljavamo samo kad nam zatreba, a pogotovo ili jedino u teškim situacijama. U tom duhu sveti papa Ivan Pavao II. nam poručuje: „Ne može se živjeti na probu, ne može se na probu umrijeti. Ne može se na probu ljubiti, samo na probu i na neko vrijeme.“ Naša vjera bi trebala biti stil života, a trajati 24 sata na dan. U takvoj vjeri duh zahvalnosti se podrazumijeva, svjesni da je sve što jesmo, što imamo i što nas okružuje – dar Božje ljubavi.

Takvu vjeru naši misionari žive i propovijedaju, a svjedočanstvo mladića s početka ovog razmišljanja pokazuje nam da u tome i uspijevaju. Uspijevaju jer svoju vjeru žive iz minute u minutu, i kada imaju i kada nemaju, kad su radosni i kad su žalosni, kad im je jasno i kad im nije jasno, a kad ne razumiju – prihvacaјu, jer su duboko uvjereni da izvršavaju Božju volju.

Uživanje u suncu i moru, lijepoj prirodi nije protivno vjeri. Naprotiv, trebalo bi produbiti našu vjeru ako smo svjesni u svakom trenutku da Boga nosimo u sebi, da je sve stavljeno nama na raspolažanje, da u svemu prepoznajemo Božju dobrotu i ako mu na svemu zahvaljujemo. Neka nas i ovo ljeto duhovno osvježi i obogati te osnaži našu vjeru. Isus živi u trojstvenoj ljubavi s Ocem i Duhom Svetim, daruje nam se nesebično i neuvjetovano. Neka ta ljubav bude naša pokretačka snaga ovo ljeto i cijelu godinu, a osobito imajmo osjetljivo srce za naše bližnje, naše misionare i misionarke i sve s kojima žive i s kojima će, uz našu pomoć, Kristovu ljubav dijeliti.

Piše mons. Tomo Vukšić

Razmišljanje uz Dekret

Drugoga vatikanskog sabora

Ad gentes o misijskoj djelatnosti Crkve

Naviještanje evanđelja Isusa Krista i kultura dijalog-a (7)

Poslije Drugoga vatikanskog sabora crkveno učiteljstvo objavljivalo je posebne dokumente, koje je, izravno ili neizravno, posvećivalo temi i djelu misija. Tako je Pavao VI. objavio: „Ecclesiam suam”, 1964.; „Populorum progressio”, 1967.; „Octogesima adveniens”, 1971.; „Evangelii nuntiandi”, 1974. Snažan misijski sadržaj ad gentes imaju dokumenti Ivana Pavla II.: „Redemptor Hominis” (1979.), „Dives in Misericordia” (1980.), „Laborem Exercens” (1981.), „Slavorum Apostoli” (1985.), „Dominum et Vivificantem” (1986.), „Redemptoris Mater” (1987.), „Sollicitudo Rei Socialis” (1987.), „Centesimus Annus” (1991.), „Redemptoris Missio” (1990.), „Veritatis Splendor” (1993.), „Evangelium Vitae” (1995.), „Ut unum sint” (1995.). Naglašena je važnost prinosa žene u evangelizaciji prema apostolskom pismu „Mulieris dignitatem” (1988.). Misijski su usmjerene i postsinodske pobudnice: „Familiaris Consortio” (1981.), „Reconciliatio et paenitentia” (1984.), „Christifideles laici” (1988.), „Pastores dabo vobis” (1992.), „Ecclesia in Africa” (1995.), kao i „Tertio millennio adveniente” (1994.). U nastavku bismo ukratko predstavili samo najvažnije od tih dokumenata, kao i još neke druge koji imaju općecrkvenu važnost.

Na prvom je mjestu, po vremenu svoga pojavka, apostolska pobudnica pape Pavla VI. *Evangelii nuntiandi*, koju je objavio 8. prosinca 1975., na završetku jubilarne godine. Tema je te pobudnice evangelizacija u svremenom svijetu, a objavljena je deset godina nakon završetka Drugoga vatikanskog sabora.

Još važnija je enciklika pape Ivana Pavla II. *Redemptoris missio*, koju je objavio 7. prosinca 1990., točno na 25. obljetnicu dekreta *Ad gentes* i 15 godina poslije apostolske pobudnice *Evangelii nuntiandi*. Papa je nakana bila pozvati Crkvu na novo misijsko zalaganje, potvrditi zalaganje svojih prethodnika i potaknuti obnovu vjere i kršćanskoga

života. Između ostalog, ondje čitamo: „Doista, misija obnavlja Crkvu, učvršćuje vjeru i kršćanski identitet, ulijeva novi žar i daje nove poticaje. Vjera se snaži dok se daje! Nova evangelizacija kršćanskih naroda naći će nadahnuće i potporu u poslu sveopćega poslanja. (...) Nužnost misijske evangelizacije jest činjenica da je ona prvo služenje, koje Crkva

može pružiti svakom čovjeku i cijelom čovječanstvu u današnjem svijetu, koji znade za uistinu čudesne pobjede, ali je, kako se čini, izgubio osjećaj za najviše stvari i za sam život.“ (Br. 2.)

U povodu 25. obljetnice saborske deklaracije *Nostra aetate*, o odnosu Crkve prema nekršćanskim religijama, pročelnik Kongregacije za evangelizaciju naroda Jozef Tomko, predstojnik Papinskoga vijeća za medureligijski dijalog Francis Arinze objavili su 1991. godine zajednički dokument *Dijalog i navještaj. Razmišljanja i upute o međuvjerskom dijalogu i o naviještanju Isusa Krista*, koji je Misionska središnjica iz Sarajeva u prijevodu na hrvatski jezik objavila već sljedeće godine. O odnosu navještaja i dijaloga taj dokument na jednom mjestu sažeto kaže: „Svi su kršćani pozvani da budu osobno zahvaćeni ovim dvama putovima kako bi se ispunilo jedincato poslanje Crkve, to jest naviještanje i dijalog. Način na koji to čine ovisit će o okolnostima i o stupnju njihove pripravljenosti. Ipak, moraju stalno imati pred očima da dijalog, kao što je već rečeno, ne predstavlja cijelo poslanje Crkve i ne može jednostavno nadomestiti naviještanje ali ostaje upućen na naviještanje ukoliko u njemu dinamički postupak evangelizatorskoga poslanja Crkve dostiže svoj vrhunac i puninu.“ (Br. 82.)

Posebno mjesto u cijeloj ovoj raspravi svakako zauzima *Dominus Iesus – Deklaracija o jedinacnosti i univerzalnosti Isusa Krista* i

Crkve, koju je objavila Kongregacija za nauk vjere 2000. godine. Ta izjava ponavlja saborskou teologiju općega Božjeg plana spasenja, naglašava vjeru u Isusa Krista, jedinog spasitelja, te u svezi s tim poziva na kristocentričnu ekleziologiju, u kojoj se Crkva promatra u odnosu najprije na Krista, pa onda i u odnosu na svijet, na način da su ta dva odnosa međusobno uvjetovana i komplementarna. Sabor je stavio Crkvu u odnos s njezinim početkom i njezinim poslanjem u svijetu. A dio modernoga evangelizacijskog poslanja Crkve jest i teološki dijalog s kršćanima i s nekršćanima.

Ta je izjava, čim se pojavila, izazvala brojne reakcije po svijetu: katolika, kršćana nekatolika i službenih predstavnika njihovih zajednica (anglikanaca, protestanata, pravoslavaca, starokatolika), ali i nekih nekršćana. Jedni su sadržaj izjave prihvatali kao znak kontinuiteta katoličkoga nauka. No, s druge strane, neki od komentara bili su negativni: često vrlo burni, ponekad pretjerano emotivni i novinski površni. Reagirali su i protestanti u Republici Hrvatskoj, koji su za izjavu rekli da je „hladan tuš“ na mnoga ekumenska nastojanja nakon Drugoga vatikanskog koncila i pozvali Katoličku crkvu u Hrvatskoj da se distancira od nje, dok su ju neki u srpskom pravoslavlju nazvali izrazom rimocentričnog ekumenizma, koji se uvjek svodio na uniju.

Zakonik kanonskoga prava, koji je objavljen 1983. godine, primje-

Deklaracija o jedinacnosti i univerzalnosti Isusa Krista i Crkve ponavlja saborskou teologiju općega Božjeg plana spasenja, naglašava vjeru u Isusa Krista, jedinog spasitelja, te u svezi s tim poziva na kristocentričnu ekleziologiju, u kojoj se Crkva promatra u odnosu najprije na Krista, pa onda i u odnosu na svijet, na način da su ta dva odnosa međusobno uvjetovana i komplementarna. Sabor je stavio Crkvu u odnos s njezinim početkom i njezinim poslanjem u svijetu. A dio modernoga evangelizacijskog poslanja Crkve jest i teološki dijalog s kršćanima i s nekršćanima.

njuje na pravno-pastoralnoj razini, između ostalog, također misijske naznake Drugoga vatikanskog sabora. Tom pitanju posvećuje jedno cijelo poglavje, naslovljeno Crkvena misijska djelatnost, u kojem je 12 kanona (kan. 781 – 792). U njima se kaže da je Crkva po svojoj naravi misionarska, govori se o odgovornosti hijerarhije i vjernika, o suradnji misionara i katehisti, predstavlja se misionarsko djelovanje, suradnja i animacija te naglašava važnost promocije zvanja i mesta Papinskih misijskih djela.

Katekizam Katoličke Crkve (1992.) sažima misijski nauk Sabora i crkvenog učiteljstva nakon Sabora i sustavno ga predstavlja u okviru misterija i poslanja Crkve pod naslovom *Vjerujem u svetu Crkvu Katoličku*. Prema tom nauku, opće poslanje Crkve proizlazi iz izvora – Presvetog Trojstva, po Kristu u Duhu, i nastavlja se u Crkvi „misteriju“ i „općem sakramenu spasenja“ (br. 772 – 780), a misijski elementi nalaze se također u poglavljima koji tumače što znači da je Crkva katolička (br. 830 – 856) i apostolska (br. 857 – 870).

MAROKO
– s. Renata Relja

Katekumenat u Maroku

Maroko je muslimanska država, u kojoj je državna religija islam. Kršćani su ovdje u manjini, tj. manje od 1 % cijelokupnog stanovništva. Svi kršćani su stranci, a dolaze iz 90 različitih država svijeta. Većinom su to Afrikanci, Amerikanci i Europljani. U Maroku su samo dvije biskupije, s 25 000 vjernika. Prva ima sjedište u Rabatu, a druga u Tangeru.

Ovdje je prozelitizam strogo zabranjen. Činjenica je ipak da je sve više Marokanaca koji postaju kršćani u tajnosti. Oni koji odluče napustiti islam nikako ne mogu biti kršteni u Maroku, jer je svećenicima zabranjeno krstiti muslimane. Dakle na svoju odgovornost odlaze u druge države, npr., u Francusku, Španjolsku, Ameriku, Libanon, Egipt... i ondje dobivaju kršćansku inicijaciju.

Živeći u ovoj muslimanskoj državi, čini mi se ipak zanimljivo da je sve više i više mladih koji žele biti kršteni i oni doista traže Boga u svojem životu. U našoj biskupiji postoji priprema za katekumenat. Odrasli koji žele biti kršteni obično su Afrikanci, ali i s drugih kontinenata, a najčešće kategorije su studenti, emigranti i zaposlenici. Krštenju odraslih uskoro slijede prva sv. pričest i krizma.

Odrasli koji traže krštenje dolaze iz dva različita konteksta:

1. Studenti koji dolaze u Maroko i koji žele biti kršteni pripremaju se tri godine za sakrament krštenja. U prvoj godini obrađuju temu Božje riječi, koja je izvor kršćanske vjere. U drugoj godini naglasak je na Crkvi i na životu s Kristom, a u trećoj godini nastavljaju razmišljati o životu s Kristom, Božjim zapovijedima, molitvi i liturgiji.

2. Drugi kontekst su odrasli koji se počinju pripremati na krštenje izvan

naše biskupije. Od njih se traži potvrda da su slijedili vjersku formaciju i da ih je netko pripremao na taj sakrament. S njihovim dolaskom u našu biskupiju prije nastavka vjerske formacije slijedi prilagodjavanje na novu sredinu i na župu. Od njih ovisi nastavak pripreme za krštenje.

Pozvani smo biti svjesni realnosti naše Crkve u Maroku i samo tako možemo ići dalje. Neke karakteristike naše Crkve su da je međunarodna, da se sastoji od različitih kultura, da su svi vjernici stranci, koji dolaze sa svih kontinenata, a Crkva je preputna mladim i ti mladi bez prestanka mijenjaju mjesto prebivališta, jer jedni odlaze poslije završena studija, a drugi dolaze da bi počeli studirati. Dakle naši su katekumeni iz različitih država svijeta, iz različitih kultura, naviknuti su na različite načine živjeti svoju vjeru u crkvenoj zajednici, a u tome im pomaže i tradicija iz koje dolaze. Neki od katekumena su vjenčani, drugi žive zajedno, a većinom su samci. Njihova budućnost je neizvjesna, jer danas su ovdje, a sutra već na drugom dijelu svijeta... Ipak, treba reći da se pripremaju na krštenje u muslimanskoj državi i da se druže s muslimanima s kojima studiraju ili rade.

Trogodišnja priprema za krštenje odraslih ujedno je i vrijeme koje pro

vode u Maroku bilo zbog studija ili posla. Vjeroučitelji koji ih pripremaju za katekumenat obično su i sami studenti teologije, koji su isto tako došli u Maroko na tri godine da bi završili studij i magistrirali.

Možemo se upitati što je te mlade ljudi potaknulo da započnu pripremu katekumenata.

Za neke od njih to su bili prijatelji s kojima se druže i s kojima provode vrijeme zajedno. Drugi su osjetili potrebu da bi bili kršteni. A za zadnju skupinu mladih živa su svjedočanstva drugih kršćana.

Drugo pitanje koje si možemo postaviti jest zašto su izabrali pripremu za krštenje u jednoj stranoj državi. Za jednu skupinu odraslih želja dolazi sa samim dolaskom u Maroko (motivirani su zbog svojih prijatelja ili zbog različitih svjedočanstava). Za sljedeću skupinu važi pravilo da su ovdje susreli svoje zemljake, jer prije nego što su napustili svoju domovinu često nisu bili u mogućnosti da bi započeli pripremu za krštenje. Zadnja skupina odraslih „bez papira“ odlučuje se za pripremu za krštenje da bi se preselili u Europu (ilegalnim ulaskom).

 DR KONGO
– fra Filip Sučić

„Idite po svem svijetu...“

Dmislim da nije slučajno što počinjem pisati ovo svoje izvješće o misijama na dan svetog Marka (25. travnja). On napisao u šesnaestom poglavljju svojeg evanđelja Isusove riječi apostolima: „Idite po svem svijetu i propovijedajte radosnu vijest svakom stvorenu! Tko bude vjerovao i pokrstio se, spasit će se; tko ne bude vjerovao, osudit će se.“ (16, 15 – 16)

Spasiteljeva riječ „idite“ mnoge je uputila. Pošli su i otišli. I došli na mnoga mjesta na ovom planetu koji se zove Zemlja.

Isusova riječ uputila je i mene. Došao sam u jedno selo, Ime sela je LUNGE. Blizu je rijeke, kojoj je ime Lovoi. I prije mene su dolazili misionari. Kršćanska zajednica je osnovana. Počeli smo graditi i crkvicu. Sporo, ali ustrajno. I uspjelo se. Lijepo i izgleda. Blizu je puta, pa se putnici malo i zaustave da gledaju. U kršćanskoj zajednici posebno je mladarija aktivna. Lijepo pjevaju. Videći to, došlo mi je na pamet da ih pozovem u glavnu misiju. Tako je i bilo. Došlo je oko pedesetak mladića i djevojaka. Bilo ih je lijepo i slušati i gledati.

Selo KAKOKO ne može se ni nazvati selom. Tu su polja stanovnika grada Kamine. Dolaze u polje, koji dan ostanu i vraćaju se glavnoj kući u gradu. Prije nekoliko godina htjeli su pripremiti materijal i sagraditi crkvicu. Ostalo samo na razgovoru. Mole u maloj slamlnjatoj crkvi.

KITAPA je u žalosti. Prije nekoliko dana umro im katehist. Pokoj mu duši! Bio je dobar. Kod njih je crkvica u gradnji. Blizu je krova. Kršćanska je

zajednica marljiva. Poglavar kršćana mlad, radin, primjeran.

KALOBA ima samo nekoliko svojih stalnih stanovnika. Svi drugi dolaze iz Kamine u svoja polja i vraćaju se. U selu ima i crkvica pokrivena limom. Već je dobro i ostarila, a sagradila ju je jedna časna sestra misionarka Flamanaka. Vrijedno je napomenuti da je poglavičina žena revna kršćanka. Za primjer je drugima.

Iz sela KAMALWA odlaze na sv. misu u druga sela. U selu je malo kršćana. Imali su vjeroučitelja, ali on se odselio u neko drugo selo. Raspitivali se hoće li se vratiti. Ne vraća se. Trenutno starješina kršćana poučava vjeronauk.

U selu LUKOKA mogli bi biti na visini, ali nisu. Imaju naime crkvu, koju im je pomogao sagraditi misionar Flamanac otac Michel. Imaju i starješinu kršćana i katehistu. Slao sam prije malo vremena tamo i pastoralnog suradnika da ih poučava, ali ne vidi se veći napredak. Katehist se opravdava bolešću. Za koji tjedan pokušat ćemo nešto s pokretima za mlade.

Zajednica za primjer je FUKUY. Ima ih i na broju i u kvaliteti. Ima ih uvijek i za krštenje, i za prvu svetu pričest i za vjenčanje. Pokojni kate-

Upitali smo se koliko je krštenja odraslih u biskupiji i u župi svake godine...

Dakle svake godine je od 30 do 40 krštenja odraslih u biskupiji, a samo tri osobe u našoj župi.

U našoj Crkvi i župi sve je više krštenja djece „bez papira“ zbog prisutnosti emigranata u Maroku – tranzitnoj državi prema Španjolskoj. Za našu Crkvu ta krštenja djece „bez papira“ velika su radost. Ujedno je to i svjedočanstvo za cijelu crkvenu zajednicu, koja ima mogućnost susresti te ljudе u potrebi.

U našoj Župi Meknès u posljednje dvije godine imali smo pet krštenja djece bez papira. Dvoje djece je bilo kršteno u 2016. godini, a troje u 2017. godini.

hist Edward tomu je vrlo mnogo pridonio. Kad se tražilo katehista za primjer, njegovo se ime uvijek spominjalo. U selu smo sagradili vrlo lijepu crkvu. Starješina kršćana pokazuje primjeran kršćanski život. Sadašnji katehist ga dosta dobro slijedi. U selu ima i naša osnovna škola. Napomnjali su da bi počeli graditi i srednju školu, ali još nema dobrih uvjeta.

Za nekoliko dana u selu NTALA bit će veselje: blagoslov crkvice. Pripremaju se. Brojne će puške pucati. Tri okolna sela doći će povećati veselje.

U LUKAMVWEU su bili veseli prije dvije godine. Bio je blagoslov crkve. Otad se kršćanska zajednica lijepo formirala. Mlađarija prednjači. Predvodi ih mlad ravnatelj naše osnovne škole. On je i svirač i pjevač i zborovoda. I katehist se popravio. Dobro je pripravio kandidate za krštenje i prvu svetu pričest.

KYUMBO kao da više nije onaj prijašnji. Popravili se vrlo. Sustigli ih na putu u Nkolomone, gdje će biti sv. misa. Raspjevali se i pričaju: dobro smo. Ima nas puno više nego prije. Novi život ušao u nas.

U NKOLOMONEU su se također dobro popravili. Pripravili su dovoljan broj pečene cigle za završetak gradnje svoje crkvice. Baš su ovih dana zidari ondje.

U KIPUKWEU se gradi i crkva i škola. Crkva za veliko selo na željezničkoj pruzi. Pokrivena je limom prije nekoliko dana. I gradnja škole se primiče kraju. Ovih dana su zidari na četvrtoj zgradili. Često im ponavljamo da je Crkva rodila školu, i osnovnu i srednju.

KABUTULU je ostalo gotovo zaboravljenno. KATEHIST je već star, ali trudi se još. Starješina kršćana se rijetko vraća iz polja. Crkvica ima samo temelje. Obećali su pripremiti pečenu ciglu u petom mjesecu.

U selu KILUBI crkva je pokrivena. Čine se priprave za izgrajnu unutrašnjosti. Osnovna škola počela je bolje napredovati. Starješina kršćana, katehist i učitelji obećaše da će se bolje slagati. Za koji dan vidjet će se je li obećanje ostvareno.

Selo MANDE je selo davnih flamanskih misionara. Kršćanska zajednica je solidna, samo bi poglavar kršćana trebao biti primjerniji. KATEHIST je dobar u svojoj službi. Osnovna škola je za primjer, i upravitelj škole i učitelji. Gradnja crkvice ih čeka. Obećaše pečenu ciglu u petom mjesecu.

U KAMANYOKI je kršćanska zajednica za primjer. I starješina kršćana, i katehist, i ravnatelj osnovne škole. Misionar se kod njih osjeća kako treba biti: i molitva, i pjevanje, i rad i kršćanski život. Sve za primjer drugim naseobinama. Crkva je pokrivena limom. Za koji tjedan radovi bi se trebali nastaviti.

Selo SAMBA je veliko selo. Na putu je, ali uvjeti za življenje su vrlo nepovoljni. Voda je vrlo velik problem. Nije pitka. Ima već dugo da sam inicirao projekt za dovodenje vode iz izvora, koji je daleko 8 km.

Rješenje još nije stiglo. Ni pozitivno ni negativno. A broj stanovnika se stalno povećava.

Kršćanska zajednica je dosta solidna. I starješina kršćana i katehist rade dobro. U selu imamo našu i osnovnu i srednju školu. Gradnja crkve je nastavljena ovi dani. Zidari su na poslu. Za koji dan zidovi bi trebali biti završeni. A onda pokrivanje. Lim za pokrov već je spreman.

U blizini Sambe nalazi se selo MPOYO. To je protestantsko selo. Ima samo nekoliko katolika. Između njih se jedan prijavio da bi mogao učiti druge. Prije Božića bio je u glavnoj misiji, ovdje u Kamini, na učenju. Vidjet ćemo uskoro rezultat.

Malo dalje od Sambe, kojih petnaestak kilometara, vele da ima selo KAMALENGE. KATEHIST još nije dobro pripravio svoje kandidate za krštenje.

U selu KASOLO hoće svi u školu. Ima našu i osnovnu i srednja škola. Osnovna je za primjer. Srednja se još pronalazi. Poglavar kršćana dobro vodi kršćansku zajednicu. On je ujedno i katehist. Crkvica im je još pokrivena travom. Obećavaju da će se dati na posao skupljanja kamenja i u pečenje cigle.

KITO je blizu Kasola. To je protestantsko selo. Neki, mlađarija, javili se da bi postali katolici. Odgovor im je bio da idu najprije u Kasolo, pa ćemo vidjeti kako će napredovati u učenju katekizma.

Iz Kasola program vodi misionara u selo LUSENZYA. Autom tri sata. Pola vremena kroz šumu, a pola vre-

mena kao „glavnom“ cestom. I baš taj dio glavne ceste zovu cesta „velikih jezera“. I kroz ta velika jezera auto treba proći. Neka se nalazi i auto i vozač.

Selo je veliko. Na željezničkoj je pruzi. Kršćanska zajednica također je velika. Crkva zastala u gradnji. Još je ostalo malo zida do krova. Ako Bog da, za nekoliko dana zidari će onamo. U selu ima naša i osnovna i srednja škola. Osnovna je primjerna, a srednja još nije. Nadstojnik škole se vjenčao pred Božić, a većina nastavnika još nije.

U KAZUMBALULU vjernici bi trebali biti na poslu oko cigle za svoju crkvicu. Tako su obećali. Temelji su urađeni prije nekoliko godina i gradnja je stala. Uvijek ih je nešto smetalo da počnu praviti ciglu. Osnovna škola je dobra. Broj đaka se stalno povećava. Ravnatelj je već crkveno vjenčan. Učitelji se pripremaju. Selo je poznato po sadnji kukuruza.

MASILU je selo s malim brojem katolika. Iako ih je malo, vele da se spremaju pripraviti ciglu za svoju buduću crkvicu.

Selo ZWIBI mi je najdalje. Oko 150 km od Kamine. Kršćanska zajednica je vrlo živa. Vjeroučitelju je ime Mojsije. Dobro poučava djecu. Crkviča im je još pokrivena travom. Spremaju se, kažu, za gradnju crkvice od pečene cigle i pokrivenu limom. U selu ima protestantska osnovna škola. Srednja je katolička. Tako je odredio poglavica.

Jumuiya – mala kršćanska zajednica

Jedna od mnogih različitosti između evropskog kršćanstva i kršćanstva u Africi, konkretnije ovdje u Tanzaniji, jest življenje kršćanstva u jumuiyama (izgovara se dumujia).

Ako bismo tražili neku približnu sličnost u našem zapadnom kršćanstvu, onda bismo donekle bar mogli spomenuti naše male bazične zajednice, ili čak filijalne zajednice u župi. Organizirani kršćani po zaseocima. Ili sve to zajedno pomalo.

Jumuiya je mala crkva, ili crkva u malome. Svaka misija ili župa ovdje u Nadbiskupiji Arusha, u blizini najveće afričke planine Kilimanjara, slično kao i u cijeloj Tanzaniji, sastoji se od tih malih kršćanskih zajednica, koje imaju svoju hijerarhijsku strukturu. Jedanaest izabranih kršćana predvodi svaku zajednicu, preuzimajući na sebe predviđene dužnosti, počevši od voditelja, preko tajnika, blagajnika, katehistu, do njihovih zamjenika i pomoćnika.

U Filijali Meseiyeki

Svaka jumuiya ima svoje ime, obično ime kojeg svetca ili crkvenog blagdana. U našoj Župi Kisongo zasada djeluje petnaest takvih zajednica. Za ovu prigodu odabrali smo posjetiti jumuiyi "Sveti Patrik", u našoj Filijali Meseiyeki.

Mwenyekiti ili voditelj zajednice Godwin Saitoti dočekao me je na silasku s asfaltnog puta, na benzinskoj postaji Panone, nedaleko od središta filijale, a na glavnoj povoznici grada Arushe s područjem nekoliko nacionalnih parkova.

Krenuli smo autom nedavno popravljanim makadamom nakon

TANZANIJA

– don Bernard Marijanović

obilnih kiša, koje znaju izbrisati cestu do neprepoznatljivosti. Samo lokalni stanovnici znaju ili prepostavljaju gdje je nekada bila, a ljudi odmah "izmisle" kakav zaobilazni put do daljnjega.

Pošli smo njegovoj kući, koja se nalazi malo dalje u gorju i do koje se automobilom može stići samo u nekim dijelovima godine. Oni obično u kišnim razdobljima pješače ili, ako je moguće, koriste motocikle kineske proizvodnje, koji su u proteklim desetak godina preplavili zemlju. Njemu i njegovoj obitelji do crkve treba sat užurbanog hoda po prilično nepredvidljivu terenu.

Godwin je ujedno i zamjenik voditelja Filijale Meseiyeki, visok Masaj, otvoren i vrlo zauzet kršćanin, kako u svojoj zajednici, tako i u filijali. Iako nepismen i bez ijednog razreda škole, voli Crkvu i svoju novoosnovanu Župu Svetog križa Kisongo.

Žar i zanos voditelja zajednice

Uz brigu za svoju obitelj, radi kao prodavač u obližnjem naselju Duka Mbowu, a sve ostalo slobodno vrijeme koristi za crkvene djelatnosti, kako u svojoj jumuiyi, tako i u filijali te također u našem misijskom središtu u Kisongu. Raduje se kao dijete svakomu crkvenom nastojanju i uspjehu bilo nas svećenika, bilo drugih vjernika u župi. Budući da mnogi stariji pripadnici plemena Masaja i ne govore službeni jezik kisahili, često on zna naše ideje, prijedloge i pokušaje prevoditi starijim ljudima u crkvi s takvim žarom da se i mi ponekada pred njim zastidimo.

Posjetili smo njegovu kolibu od pruća, oblijepljenu blatom i po-

iz života naših misionara

krivenu limenim krovom. Njegova nam je žena ponudila čaj pomiješan s mljekom, koji obično dobivaču gosti. Nakon kraćeg razgovora o djeci,

stoci te urodu na poljima ove godine, uputili smo se k jednoj starici koja živi sama nedaleko od njegove kuće. Usput smo svratili i pred kuću zamjenika poglavara sela, također katolika, koji nam je mahao da obvezno svratimo. Njegova je kuća zidana elementima domaće proizvodnje, prekrivena limom, modernija. Pozdravljamo ga, ulazim nakratko razgledati kuću te nastavljamo do spomenute starice.

Ona je primila krštenje prije nekoliko godina, ali ne može doći u crkvu zbog starosti i bojava u nogama. Obradovala se poklonima koje smo joj donijeli, potuživši se usput da više ne može jesti kukuruz jer ju bole zubi. Obećali smo joj poslati koju litru ulja i nešto šećera.

Gdje su ljudi sretniji

Djecu svih uzrasta susrećemo posvuda pokraj puta, čuvaju stoku ili nose drva, mnogi rade na oskudnim poljima kukuruza ili graha. Zahvalni su za bombon koji prime. Neki i pobjegnu od

naših bombona, jer ne vjeruju previše ljudima u automobilima. Boje se. Većina ide u školu, ali ima ih koji unatoč zakonu o obveznom osnovnom školovanju ne idu u školu.

Krajolik koji nas prati cijelim putem vrlo je nepristupačan, izderan vodom za vrijeme obilnih kiša te ispijen sušom. Tek pokoje zaostalo stablo na vidiku. I kamen koji se ponegdje pronađe koriste za gradenje, nakon što ga ručno razbijanjem pretvore u šljunak te prodaju. U kišnoj sezoni trava pozeleni cijelo područje. To je hrana za stoku. Kada nestane u sušnom razdoblju, odrasli muškarci odlaze sa stadima na područja gdje se može pronaći. Ponekad se tjednima, čak i mjesecima ne vraćaju doma. Dok opet ne zazeleni. Žene i djeca u međuvremenu se snalaze kako znaju. I za školu, i za hranu, i za odjeću. Za sve što treba.

Po povratku svraćamo u našu filijalnu crkvu, gdje su u tijeku radovi na obnovi crkve. Prilično je ispučala zbog loših temelja, premda nije davno sagrađena. A i zemљa je vrlo nezahvalna za gradenje. Nešto se novca skupilo u posljednje tri godine, pa smo se odlučili na obuhvatniju obnovu. Ljudi dolaze pomagati u poslovima, a mi smo osigurali majstore i materijal. Inženjer je iz Europe.

Vraćam se u misijsku kuću u Kisongu. Ondje već relativno dugo imamo struju, a ovih smo se dana priključili i na državni vodovod. Sasvim drugačija situacija nego prije. Puno lakša za život nego u našim *jumuiyama* koje su udaljenije od središta misije, a naročito drugačije od *jumuiye* "Sv. Patrik".

Pitam se, ipak, jesu li ljudi ovdje, u ovome civiliziranim području Nadbiskupije Arushe, ili možda Europe, sretniji nego oni u udaljenoj *jumuiyi*, u teško pristupačnu i vremenskim (ne) pogodama prepustenu gorju. Bog zna...

BRAZIL
– s. Beatrica Krstačić

Dragi prijatelji misije! Mir i dobro!

Slavili smo ovih dana novi zahvat Duha Svetoga u svijetu, napose u našoj Crkvi, koja je vječni znak i sigurnost Božjeg djelovanja u ljudskim srcima. Crkva u Brazilu nastoji na svoj način biti taj znak za svijet, animirajući kršćanski puk da se zauzme u borbi protiv zla koje zahvaća društvo, da bi svijet mogao biti bolji.

Svake godine Brazilska biskupska konferencija stavlja, između ostalog, pred nas jednu goruću temu koja postaje poticaj i zadaća za konkretno življjenje evanđelja. Ove je godine tema kampanje *Brinuti se s pažnjom i čuvati sve stvorene*. Usprkos monstruoznoj korupciji političara i drugih u zemljama, ima puno znakova nade koji se rađaju kod onih koji idu stopama Kristovim. Zadivila me je ovogodišnja animacija mladih u našoj župi, koji su sve moguće učinili da bi pridonijeli spašavanju brazilskog prirodnog bogatstva. Brazil je jedna od zemalja koje su posebno obdarene velikim prostranstvima šuma – amazonском prašumom i drugima, voćem i raznovrsnim biljem i bezbrojnim izvorima vode. No veleposjednici su nemilo opustošili goleme površine šuma i doslovno kradu drveće, a sade i siju ono što im donosi prihod. Dio izvora nestaje u "privatnim ogradama".

Tako su mladi u župi već duže vremena pripremali povjesno natjecanje o izvorima u našoj regiji. Posjetili su sva mesta gdje su bili ili

Pedesetogodišnje služenje sestara Svetog križa

gdje
su skri-
veni izvori.

Naime ova pokrajina ima više izvora, a danas su gotovo svi zapušteni, neki zbog nemara odgovornih, koji su ih radi izgradnje zatrpani, a neki su zapušteni zbog kriminala. Ti su izvori bili stjecišta ljudi sa sela: za pranje rublja, za kupanje, za pitku vodu u domaćinstvu, za napajanje stoke... Lopovi i zlonamjerni ljudi nasiljem su doveli do toga da su se ljudi počeli bojati za svoj život i tako su područja uz izvore ostala pusta.

Cilj nagradne igre koju su mladi organizirali bio je budjenje svijesti i odgovornosti kod političara, mladih i naroda općenito o potrebi da se sačuvaju prirodna bogatstva koja pripadaju svima u mjestima na kojima žive. Ovdje u Brazilu voda je počela biti velik problem. Positivan doprinos bilo je skupljanje odbačenog materijala od različitih električnih uređaja i aparata koji više ne funkcioniraju, a koji je ostavljen posvuda, u potocima ili na pašnjacima, te tako zagađuje vodu.

Župnik podupire i vrjednuje napor mladih i njihove dobre inicijative, a u tom smjeru ih animira i poučava s. Ivete.

Prisutnost laika u brazilskoj Crkvi

Kako je već poznato, laici su lijepo prisutni u brazilskoj Crkvi, i to na svim crkvenim područjima. Mi sestre Svetog križa uključene smo u formaciju laika, da bi oni mogli u skladu s naukom Crkve dati svoj prinos u pastoralnim i socijalnim potrebama. Mi sestre nedavno smo

slavile pedesetu godišnjicu naše prisutnosti u ovoj "zemlji Svetog križa", kako je Brazil još nazivan. Prisutne smo u četiri savezne države, a

radile smo u 25 župa, od kojih je većina već predana domaćem kleru. Pedesetogodišnje služenje sestara puno je dirljivih iskustava, jer su dolazile u mesta gdje je bilo veliko siromaštvo u svakom pogledu. Sestre su gradile na uvjerenju da ih Bog šalje u ta mesta, zajedno s vjерom jednostavnog puka, koji često nije bio poučen, no vjerovao je u Boga, koji svraća svoj pogled na njih i koji ga ne napušta. Sestre su bile blizu narodu u njegovo jednostavnosti, siromaštvu, poštujući njihove običaje.

U jednoj su nam zajednici ispričali: Kad smo bile poslane u jedno područje i stigle u kućicu namijenjenu nama, pripremili smo si "kreverte" od isprepletene pruća (esteira), nešto malo pojele i umorne legle. Oko devet sati navečer dođe jedna skupina ljudi iz sela. Donijeli su jelo, slamnjače, pokrivače i suđe. Žive u neimaštini, ali su velikodušni i daju od svojeg siromaštva.

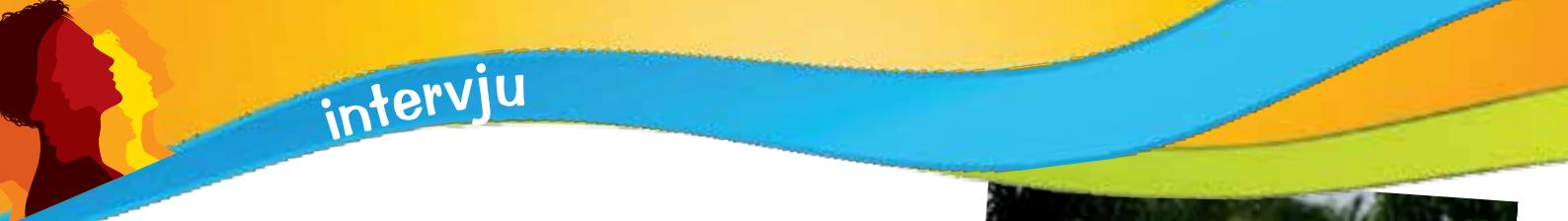
Izgradili smo jednu lijepu povijest u hodu s narodom, a to smo mogle jer ste nas pratili vi iz domovine, kao i iz domovina naših sestara koje su ovamo došle iz zemalja nemačkoga jezičnog područja. Pratili ste nas molitvom, dobronamjernošću i prilozima – često puta odričući se i potrebnoga. Jednostavno, bili ste s nama u misijskom služenju.

Dvije godine smo se osobno i kao zajednica pripravljale za naš jubilej: retrospektivom naše povijesti, razmišljanjem, produbljivanjem naše karizme, zahvalom. Obilježile smo naše slavlje i u župama gdje smo godinama radile u pastoralu pučkih misija. Zajedno s narodom obnovile smo vjeru u Boga, koji nas prati i na taj način učvršćuje narod u vjeri u ovim nemirnim prilikama.

Napose je bilo dirljivo vidjeti kako su starije osobe ostale vjerne u služenju, a oni koji su bili djeca ili mlađi zauzeto su angažirani u župnim aktivnostima.

Svečana sv. misa u nazočnosti velika broja naših "bivših" župljana, svećenika i biskupa bila je veličanstvena po svojoj jednostavnosti. Nastavljamo hod dok nam Gospodin daje mogućnost da mu možemo služiti. Naše brazilske sestre preuzimaju različite poslove. Molimo za njih mudrost i hrabrost pred novim zahtjevima. Ostajmo povezani u radosti Kristovoj, neka nas vodi njegova svjetlost.

PREDSTAVLJAMO S. JULIENNE AGOSSA, IZ DRUŽBE MARIJINIH SESTARA
OD ČUDOTVORNE MEDALJICE IZ BENINA

Marijine sestre ostavile su trag u Beninu

Družbu Marijinih sestara od čudočarne medaljice osnovala je s. Leopoldina Brandis te su izrasle iz Družbe kćeri kršćanske ljubavi. Marijine sestre danas njeguju bolesnike po njihovim domovima, brinu za siromahe i beskućnike, rade u bolnicama i u staračkim domovima. Od 1988. godine sestre hrvatske provincije žive i djeluju u Beninu, gdje danas djeluju tri hrvatske misionarke. Mnoge djevojke su se odlučile slijediti ih u redovničkom pozivu te danas u Beninu djeluje i 27 domaćih sestara, koje su budućnost zajednice.

Posvetit će se Bogu i ozdravljati bolesne

? Kako je izgledalo vaše djetinjstvo?

Rođena sam u Beninu i ondje sam odrasla. Benin je država u razvoju u kojoj vlada mir. Imala puno ljudi koji su siromašni materijalno, ali bogati duhovnim dobrima. Bez obzira na siromaštvo, oni su sretni te se uzdaju u Božju providnost. Odrasla sam u kršćanskoj obitelji. Od djetinjstva sam odgajana u katoličkoj vjeri. Moji su mi roditelji prenijeli vrijednosti afričke kulture, uzdanje u Boga te poštovanje prema starijima i prema svakomu Božjem stvorenju.

? Kako ste upoznali Marijine sestre?

Upoznala sam Marijine sestre u svojem selu, kad su započele svoje misijsko djelovanje i gdje su radile s toliko ljubavi. Imala sam šest godina kad su sestre stigle. Osjetila sam Božji poziv kad sam jednom prigodom bila bolesna i u bolnici kod sestara. Zbrijnule su me s ljubavlju i ozdravila sam. Rekla sam svojoj mami: „Posvetit će se Bogu i ozdravljati bolesne kako to čine sestre.“ Majka je rekla da će moliti na tu nakanu. Tako je Bog htio i posvetila sam mu se u toj družbi i ne kajem se što sam upravo nju odabraća. Sestre su u Beninu već 29 godina. Imamo pet zajednica – u Porto-Novu, Malanhouiju i Birou te dvije u Affameu. U dvije od njih imamo internate za na-

puštenu djecu ili onu čiji roditelji nemaju sredstava za školovanje svoje djece.

Služimo svima u potrebi

? Koja je vaša zadaća u zajednici?

Završila sam studij u Rimu i trenutno sam se posvetila odgoju i obrazovanju sestara u novicijatu. Pomažem im u spoznavanju ljepote i izazova posvećenog života u naslijedovanju Krista. Mi Marijine sestre pozvane smo u poniznosti služiti svima u potrebi, kao što je Marija u poniznosti služila Bogu. Pomažem našim novakinjama da upoznaju život u našoj kongregaciji i da slobodno odluče slijediti Krista. Činim to uz pomoć Duha Svetoga, jer on je taj koji čovjeka oblikuje i usmjerava. U novicijatu dane provodimo u molitvi, u radu i u svakodnevnim radionicama. Prenosimo mladima vrijednosti kršćanskog života. Učimo ih da je Krist u središtu svega te kako u poniznosti služiti kao on. U današnje vrijeme nije lako odgajati, ali Gospodin nam u tome pomaže.

? Već ste nekoliko puta bili u Hrvatskoj? Kako vam se čini?

Bila sam u Hrvatskoj i za Hrvatsku me veže lijepo iskustvo. Ljudi nisu bogati, ali su zadovoljni i radosni u dijeljenju onoga malo što imaju s drugima, u davanju od sveg srca. Zahvaljujem vam na svoj pomoći koju šaljete nama u Benin,

osobito u ime mladića i djevojaka koji sada mogući u školu i graditi svoju budućnost. Hvala vlač. Toniju Štefanu, svim njegovim suradnicima u Nacionalnom misijskom uredu i svim darovateljima koji nam pomažu. Neka vas Gospodin blagoslovi i neka vas Marija od Čudotvorne Medaljice štiti. Puno hvala!

Pomožimo Djelo sv. Petra, moli-mo za nova svećenička i redovnička zvanja u misijskim zemljama. Učinimo ono što možemo i potaknimo i druge kako bi osjetili potrebu da sudjeluju u sveopćemu poslanju Crkve molitvom, žrtvom i stvarnom pomoći.

Biti putokaz na putu prema Isusu

Da naša braća i sestre koji su zalutali od vjere, po našim molitvama i svjedočenju Evangelijskog otkriju milosrdnu blizinu Gospodina i ljepotu kršćanskog života.

Molitva i svjedočanstvo kršćanskog života utri su putovi kojim su prošle povorke mučenika, svetaca i blaženika. Na čelu te povorke stoji Isus, naš Spasitelj i Otkupitelj. Koje li samo bogatstvo Isus, kao učitelj i kralj, nudi za uspjeh i sreću? Među brojnim, kojima je uputio poziv, stoje umorni i opterećeni.

A tko to od nas nije umoran, od svega i svačega, a najviše od onoga što sami sebi izaberemo i natovarimo. Isus nam, kao takvima, poručuje: „Učite se od mene jer sam krotka i ponizna srca“, a za nagradu obećava „spokoj dušama“ (usp. Mt 11,28-30). Kad bismo samo pomno slušali i učili od Isusa. Koliko bismo bili opušteniji i slobodniji?

Kada čovjek sve čini, i živi, tako da dokaže „svoje“ sposobnosti, da se svidi ljudima, tada sve pokvari i upropasti. No, kada živi tako, i samo zato, da se svidi Bogu, onda i s malo napora postiže dobre rezultate i dolazi do visokih ciljeva, a što je najvažnije, u sebi otkriva

radost življenja, te ujedno druge poziva na tu istu radost.

Sjećam se jednoga športaša, kada je sebe i svoj uspjeh stavio na mjesto Boga, sebe usporedio s Bogom, tada je njegov put krenuo niz brdo. I nikada se više nije opravio.

Slično je na području vjere. Kada se čovjek počne diviti sebi, i klanjati se svojim sposobnostima, pa i svojim „duhovnim“ postignućima, tada zapravo počinje padati i propadati. Umjesto da kroti svoj ego i raste u poniznosti, počinje druge sablažnjavati i odvlačiti od kršćanstva i vjere. Zato je potrebna molitva koja stavlja ravnotežu između tijela i duha.

Kad se čovjek nađe na cesti na kojoj nema putokaza, najčešće zalaže. Isus se nudi kao siguran put, tako onda i svi oni koji su Isusovi, postaju putokaz na putu prema Kraljevstvu Božjem. Ako kršćani to nisu, ako svojim neprimjernim životom nisu putokaz, onda ne samo da sebe gube nego se gube i oni koji ih susreću.

Isus nas najprije poziva da dođemo k njemu, da ga upoznamo, da nas nauči novom modelu jarma, koji manje žulja, pod kojim čovjek punim plućima diše. Toliko radosno i slobodno diše da žuri svakomu bratu i sestri javiti radosnu vijest: „Našli smo mesiju“ (Lk 1,41). Sjetimo se samo kako radosno kliče apostol Andrija; Filip, isto tako, koji poziva: „Dodi i vidi“ (Lk 1,46). Takvo iskustvo kršćanina sili da radosno i slobodno živi.

Život je istinski jaram. Ponajprije zato što sa sobom nosi puno nepredviđenoga, puno onoga na što ne možemo utjecati. Ali, nosi i ono što sami biramo, što, zapravo, nerijetko postaje najteži dio čovjekova života, jer ne znamo izabrati.

Isus, kao najbolji poznavatelj naših srdaca, nudi nam svoju pomoć, svoje umijeće, svoje mjere jarma i svoj način života i sreće. Potražimo ga, osjetimo radost zbog Njegove blizine. Primjernim življnjem Evangelijskog otkriju milosrdnu blizinu Gospodina i ljepotu kršćanskog života.

Piše: don Ivan Štironja

RIM

Opća skupština Papinskih misijskih djela

zdravnom govoru zahvalio je svima koji „rade uime i za dobro Papinskih misijskih djela“. Predavač prvog dana bio je J. A. Barreda OP, profesora misiologije na sveučilištu Urbanijana.

Na kraju radnog dana sudionicima se pridružio i kardinal Fernando Filoni, prefekt Kongregacije za evangelizaciju naroda koji je otvoreno odgovarao na pitanja koja su mu postavljali nacionalni ravnatelji.

Na ovogodišnjem zasjedanju Opće skupštine PMD bili su dvojica ravnatelja Crkve u Hrvata, mons. Luka Tunjić, nacionalni ravnatelj PMD Bosne i Hercegovine i vlč. Antun Štefan, nacionalni ravnatelj PMD Hrvatske.

Drugoga dana raspravljalo se o materijalnim darovima kojima vjernici diljem svijeta pomazu misije. Ravnatelji su zaključili su da je s jedne strane siromaštvo ljudi diljem svijeta sve primjetnije i da su potrebe zato sve veće, ali su u isto vrijeme suočeni s činjenicom da se novčani prilozi vjernika sve više smanjuju, posebno u bogatim zemljama Zapada koje tradicionalno najviše doprinose u tom pogledu.

Trećeg dana Opće skupštine PMD vlč. Fabrizio Meroni, generalni tajnik Papinske misijske zajednice uveo je nacionalne ravnatelje u razmišljanje o animaciji Svjetskog dana misija te su nakon toga ravnatelji nastavili rad po skupinama u kojima su osmišljavali ideje kako što bolje animirati cijeli misijski mjesec listopad.

Cetvrti dan zasjedanja predstavljeni su godišnji pastoralni i finansijski izvještaji generalnih tajnika Papinskih misijskih djela. O. Ryszard Szmydki za Djelo za širenje vjere, o. Fernando Domingues za Djelo svetoga Petra apostola, Baptiste Ralamboarison za Djelo svetoga

Djetinjstva i o. Fabrizio Meroni za Misijsku zajednicu.

Nacionalni ravnatelji iz Benina, Bolivije, Engleske i DR Konga ravnateljima su predstavili neke aktivnosti iz njihovih nacionalnih programa animacije PMD. Tako je naprimjer nacionalni ravnatelj iz Benina Jacques Agossou istaknuo da je Radosna vijest došla u Benin zahvaljujući misionarima iz Družbe afričkih misija iz Lyona. Između mnogih drugih njima su se pridružili i misionari iz Hrvatske vlč. Franjo Jačmenica i vlč. Antun Štefan, nacionalni ravnatelj PMD, a tamo još i danas djeluju misionarke iz Družbe Marijinih sestara.

Peti dan Opće skupštine PMD savjetodavno Vijeće za financije predstavilo je izvještaje te je prihvaćen finansijski budžet za 2017. godinu. Sudionici su raspravljali o reviziji Statuta Papinskih misijskih djela.

Tijekom dana izglasani su pastoralni prijedlozi za misijsku animaciju i o prijedlozi teme za Svjetski dan misija 2018. godine. U središtu sedmodnevne Opće skupštine Papinskih misijskih djela bila je Papina odluka o proglašenju izvanrednog Misijskog mjeseca, koji je određen za listopad 2019., kako bi obilježili sto godina od donošenja enciklike Maximum illud, kojom je papa Benedikt XV. želio donijeti novi polet katoličkim misijskim nastojanjima nakon strahota Prvoga svjetskog rata. Misijski mjesec također će pridonijeti promicanju misijske djelatnosti Crkve u skladu s Papinom apostolskom pobudnicom iz 2013. godine Evangelii gaudium. U govoru koji je održao 3. lipnja pred oko 170 sudionika u dvorani Clementina u Apostolskoj palači, papa Franjo poručio je kako je važno imati stav otvorenosti i poučljivosti vodstvu Duha Svetoga, kako bi razlučili nove puteve i načine na koje možemo donositi plodove pri navještanju Radosne vijesti našeg spasenja u jednom jedinom nebeskom kralju i Spasitelju, Isusu Kristu.

Opća skupština Papinskih misijskih djela održana je od 28. svibnja do 3. lipnja 2017. u centru Salesianum u Rimu. Nacionalni ravnatelji PMD iz cijelog svijeta svake se godine susreću kako bi zajednički analizirali stanje evangelizacije svijeta. Ove godine okupilo se više od 120 nacionalnih ravnatelja. Tema Opće skupštine bila je: Misije, srce kršćanske vjere.

Predstavljajući temu susreta, nadbiskup Protase Rugambwa, tajnik Kongregacije za evangelizaciju naroda i predsjednik Papinskih misijskih djela, otvorio je 29. svibnja rad Glavne skupštine PMD. U po-

ŠIBENIK

Susret hrvatskih misionara i misionarki

Dvadeset i deveti susret hrvatskih misionara i misionarki koji djeluju u Africi, Latinskoj Americi, Oceaniji i europskim misijskim zemljama održan je od 2. do 6. srpnja u Šibenskoj biskupiji. U nedjelju 2. srpnja 2017. neki od misionara pohodili su župe Knin, Vodice, Primosten, Rogoznicu, Njivice, Driň i Gospu van Grada u Šibeniku.

Drugog dana susreta, u pondjeljak 3. srpnja, u Katoličku osnovnu školu Šibenik došli su i preostali misionari i biskupijski ravnatelji Papinskih misijskih djela Hrvatske i BiH, a službeni dio drugog dana susreta započeo je u 16 sati.

Rast misijske svijesti

Svečano večernje misno slavlje na blagdan sv. Tome apostola u šibenskoj katedrali predvodio je hvarsko-bračko-viški biskup i predsjednik Vijeća Hrvatske biskupske konferencije za misije **mons. Slobodan Štambuk**, u zajedništvu sa šibenskim biskupom **mons. Tomislavom Rogićem**, biskupom u miru **mons. Antonom Ivasom**, nacionalnim ravnateljem PMD-a u Hrvatskoj **vlč. Antunom Štefanom**, nacionalnim ravnateljem PMD-a u BiH **mons. Lukom Tunjićem**, misionari-m i (nad)biskupijskim ravnateljima PMD-a Crkve u Hrvata.

Na početku misnog slavlja riječi pozdrava sudionicima susreta uputio je biskup Rogić. Izrazio je osobitu radost zbog nazočnosti misionara i misionarki te što je Šibenska biskupija domaćin njihova ovogodišnjeg susreta, kazavši da se nuda da će taj događaj pridonijeti rastu misijske svijesti u Hrvatskoj i BiH. Mons. Rogić u propovjedi je naglasio da bez susreta s Bogom čovjek ne može pronaći životni smisao i prihvatići život sa svime što on nosi, a osvrnuo se i na misijski duh Crkve, koji bi trebao zahvatiti svakog vjernika. Pred kraj misnog slavlja vjernicima se obratio i **Tomislav Puljić**, ravnatelj PMD-a za Šibensku biskupiju, predstavivši nazočne misionare i misionarke.

Misionari predstavili svoje misije

Radni dio ovogodišnjeg susreta započeo je u utorak 4. srpnja u žu-

pnoj dvorani u Vrpolju programom tijekom kojeg su misionari svjedočili i razmjenjivali misionarska iskustva. Radni dio susreta predvodili su biskupi Tomislav Rogić i Slobodan Štambuk, nacionalni ravnatelji PMD-a Antun Štefan i Luka Tunjić, a uz njih su sudjelovali biskup Ante Ivas, misionari i misionarke te (nad) biskupijski ravnatelji i djelatnici PMD-a u Hrvatskoj i BiH.

Potom su se misionari predstavili i progovorili o duhovnim i materijalnim činjenicama te potrebama svojih misija, kao i o izazovima s kojima se svakodnevno susreću služeći Bogu u daleku svijetu –

Don Ante Batarello, Tanzanija; **don Boris Dabo**, Zambija; **mons. Drago Balvanović**, Peru; **fra Ivica Vrbić**, Bolivija; **don Nikola Sarić**, Tanzanija; **o. Ante Jerončić**, Antigua i Barbuda; **don Danko Litrić**, Ruan-dā; **o. Tomislav Mesić**, Tanzanija; **vlč. Gabrijel Jukić**, Zambija; **s. Erika Dadić**, DR Kongo; **s. Agnezija Bilić**, Ruanda; **s. Marta Nikolić** i **s. Ruža Raič**, Salomonski Otoci; **s. Bogdana Markić**, Uganda; **s. Zlata Vrbić**, Čile; **s. Bernardina Galić**, Rusija; **s. Marica Jelić**, Madagaskar; **s. Adriana Galić**, buduća misionarka u DR Kongu.

Misionari, nacionalni te (nad) biskupijski ravnatelji PMD-a iz Hrvatske i BiH razgovarali su u skupinama o raznim misijskim temama, a sve s ciljem razmjene iskustava i iznalaženja načina što boljeg djelovanja za dobrobit misija, odnosno onih kojima su misionari poslati.

U poslijepodnevnim satima 4. srpnja misionari su sudjelovali u večernjim misama u župama Baldekin, Brodarica, Vidici, Ražine, Srima, Mandalina, Vrpolje, Dolac te u Samostanu sv. Franje u Šibeniku. Tom prigodom svjedočili su svoje poslanje i djelovanje.

Hodočašće nadahnulo misionare

U sklopu susreta misionari su se s nacionalnim i (nad)biskupijskim ravnateljima te suradnicima PMD-a iz Hrvatske i BiH uputili 5. srpnja na otoke Prvić i Murter. Kratko su se zadržali u župnoj kući u Prvić Luci, gdje im je domaćin bio župnik Božo

Škember, a u Prvić Šepurinama obišli su rodnu kuću časnog služe Božeg o. Ante Antića te crkvu u kojoj je kršten.

S Prvića su sudionici susreta stigli na Murter te su posjetili Župu Tisno, gdje ih je dočekao župnik Lazar Čibarić.

Hodočašće je završilo u župnoj crkvi sv. Mihovila u Murteru, gdje je sv. misu predvodio biskup Štambuk, u suslavju s biskupom Ivasom, domaćim župnikom Ivanom Katićem, misionarima i ravnateljima PMD-a te svećenicima obližnjih župa.

Ovogodišnji susret hrvatskih misionara i misionarki završio je 6. srpnja misnim slavljem u kapeli Katoličke škole u Šibeniku.

BOĆE

Župa velikog srca za misije

Župa Boće nalazi se u bosanskoj Posavini, nekoliko kilometara od Brčkoga. U Boću sada živi 487 vjernika, a prije rata ih je bilo blizu tri tisuće. Dakle protjerano je oko 2500 vjernika. Premda brojem mala, ta župa pokazuje da ima milosrdno srce i dobro odgojenu misijsku svijest. Uz redovitu molitvu, prošle je godine prikupila za misije te za gladnu i bolesnu djecu 5280 maraka (2710 eura). Važno je napomenuti da je u toj akciji sudjelovalo čak 37 obitelji.

U 2017. godini, u korizmenom vremenu, u misijskim kasicama, zajedno sa svojim župnikom vlc. Filipom Maršićem, prikupili su 4150 maraka (2121 euro). Ako se znade da ta po broju mala župna zajednica prima 14 primjeraka misijskog lista *Radosna vijest*, onda će nam

se odgovor o izgrađenoj misijskoj svijesti i spremnosti pomaganja misijama sam ponuditi. Župnikovim zalaganjem za čitanjem *Radosne vijesti* produbljivala se ljubav prema potrebitima u misijama, posebno bolesnoj i gladnoj djeci. Zbog toga su njihovi darovi uglavnom usmjereni prema toj najranjivoj kategoriji.

Vjera je još više oplemenila plemenitu posavsku zemlju i njezine žitelje. Nošeno vjerom, vjerničko posavsko srce prelazi granice. Njihova ljubav briše ljudske granice i nosi ih u nepoznatu Afriku, koja upravo po toj vjerničkoj ljubavi postaje bliska, poznata, njihova... Vjera ujedinjuje udaljena i nepoznata srca, čini

ih braćom i sestrama. Iz takve vjere radaju se i nesebične misijske akcije, koje će spasiti živote mnoge bolesne i gladne djece.

Što drugo na kraju reći nego veliko misijsko hvala župniku i njegovim župljanima te im zaželjeti još čvršću vjeru, koja će jačati ljubav prema najpotrebitijima u misijama. Uza zahvalu, njihov primjer može biti i poziv puno većim župama na molitvu i nesebičnu pomoć misijama.

PMDBiH

KOPANICE

MIVA – motor za Ruandu

u Ruandi. Iako je Župa sv. Mihovila arkandela Kopanice malobrojna, tek 261 vjernik, ipak u našoj župi već duže vrijeme vlada ozračje osjećaja za potrebitije od nas.

Uz redovite kariaktivne aktivnosti, od prošle godine želimo naglašavati potrebu veće angažiranosti za potrebe naših misija.

Znajući da su našim misionarima potrebna i prijevozna sredstva u njihovu svakodnevnom radu, odlučili smo (misijska sekacija i župnik) nešto učiniti i po tom pitanju. Budući da su Župa Kopanice i Misija Kivumu već "stari znanci", došla nam je "luda ideja" na pamet, da baš njima, tj.

za njihove pastoralne potrebe, kupimo jedan motocikl. Da bi ideja bila uspješno realizirana, morali smo isplanirati kojim tempom i načinom započeto i uz Božju pomoć završiti.

Kopanice se nalaze u Posavini, a Posavina je motociklistički kraj. Logično rješenje je bilo prvo početi s bajkerima te smo s njima dogovorili blagoslov njihovih motora krajem travnja, kad oni imaju svoje okupljanje u Orašju, a i mnogo naših župljana motociklista koji su privremeno izvan župe tada dolazi u ovaj kraj.

Međutim u ovoj župi je tradicionalno prijevozno sredstvo bicikl, osobito za starije ljudе, pa su se stariji župljani "pobunili" da nema blagoslova njihovih prometala. Župniku se, iako još ima posla oko obnove crkvenih objekata nakon poplave, svidjela ta "pobuna", pa je dogovoren

blagoslov bicikala na Uskršnji ponедjeljak, a blagoslov motora, auta i traktora za 29. travnja. Svi dobrovoljni prilozni mogli su biti darovani kako ta dva dana, tako i cijelo vrijeme korizme. Prevažno je napomenuti da je prvi darovatelj bio svećenik Ivica Sinanović (žepački sin i bajker), koji je sasvim slučajno saznao što planiramo i odmah "reagirao" djetotvornom ljubavlju. Zahvaljujemo PMD-u na promocijskim materijalima na blagoslovu i svima koji su nam pripomogli da tu akciju uspješno završimo.

Fra Ivici Periću i njegovoj subraći u Kivumu želimo mnogo sretno prijeđenih kilometara po zagovoru sv. Kristofora i sv. Mihovila, jedino nam je žao što nismo veća župa, pa da kupimo veće vozilo, ali i ovo je od srca.

**Marinko Filipović,
župnik**

U suradnji s Papinskim misijskim djelima u BiH Župa Kopanice u ožujku 2017. godine započela je prikupljati novac za kupnju motocikla za Misiju Kivumu

ZADAR

Prvopričesnički dar za siromašnu djecu

Mi pravopričesnici Župe bezgrješnog začeća Blažene Djevice Marije na Puntamici, u Zadru, svoje korizmeno odricanje, a nešto i od dara prve pričestii, namijenili smo i onima najsrođenijima, o kojima nam je sestra Zvonimira često pričala na satu vjeroučiteljstva.

Dirnuti tužnom činjenicom da naši vratnici u Africi, kao i puno druge i tužne djece, ne znaju uopće što znači

riječ *kruh*, htjeli smo im ovim malim darom (1250 kn i 50 eura) pomoći i barem ih malo usrećiti. Zahvaljujući našoj vjeroučiteljici, ostaje u nama želja da to činimo i dalje svakodnevno. Najveća sreća je kada vidiš osmijeh svojega srođenog prijatelja kojemu si pomogao. Vjerujemo

da smo uspjeli barem malo pomoći našim prijateljima u Africi i izmamiti osmijeh na njihovu licu.

Iris Čurjurić-Žagar, 3. r.

AKCIJA MIVA VEĆ 90 GODINA POMAŽE U BORBI PROTIV NEPIŠMENOSTI, SIROMAŠTVA, BOLESTI, GLADI I ŽEDI

Akcija MIVA

Akcija MIVA (*Misijska vozila*) svake godine nas podsjeća na lijepo trenutke provedene na cesti i na sva naša sretna putovanja. Istodobno nas potiče na solidarnost s onima koji će, po našem daru misijskog vozila, spasiti živote i vratiti zdravlje bolesnima, koji će srođenima omogućiti pristup školi, koji će doći do vjernika koji ih željno čekaju, koji će im dovesti i potrebnog materijala za gradnju crkve, za gradnju škola i ambulanti. Da bi naši misionari došli do svojih ljudi i navijeshtali Isusa, da bi im pomogli u svakom pogledu, ponekada moraju prijeći i stotine kilometara po cestama koje su sve drugo nego ceste.

Nacionalne uprave Papinskih misijskih djela u Hrvatskoj te u Bosni i Her-

cegovini i ove godine pozivaju na Akciju MIVA, u nedjelju 23. srpnja 2017., koja je posvećena svetom Kristoforu, zaštitniku vozača. Prigodom blagoslova vozila prikupljat će se sredstva kojima ćete vi pomoći misionarima na njihovim misijskim putovanjima.

Nedjelja sv. Kristofora svake godine u srpnju okuplja na zajedničku molitvu, da nas Nebeski Otac, po zagovoru sv. Kristofora, čuva na našim putevima života. Vozači, kao i svi drugi sudionici prometa, tim povodom možemo dati svoj dar za sretno prijeđene kilometre. Koliko je moćan taj dar i kako uistinu rješava velike brige misionara u dalekim krajevima svijeta, svjedoče vozila koja su rezultat Akcije MIVA.

Prikupljena sredstva namijenjena su misionarima za kupnju prijeko potrebnih vozila. Tim ćete darom nekomu spasiti život i vratiti mu zdravlje, omogućiti mu put u školu i spasiti ga od gladi. Prošlogodišnjim prikupljenim iznosom nabavili ste tri terenska vozila, dva motocikla i 13 bicikala. Hvala vam u njihovo ime.

Neka vas geslo akcije, "**Moj dar slavi Boga za sve prijeđene kilometre**", podsjeti na sva vaša putovanja i bude pomoć misionarima i svim srođenim ljudima. MIVA znači život srođenima.

Spomen na misionarku s. Nataliju Bešlić

mila je 22. lipnja 1991. te se pridružila sestrama u Beninu.

Na afričkom tlu bila je u službi bolesnika, majki s novorođenčadi, djece, jednostavnih i siromašnih ljudi. Prve godine bile su joj ispunjene radom u dispanzeru i odlaskom u udaljena sela, u koja se ponekad pješačilo satima da bi se spasio jedan ljudski život. Kad je Bog družbi podario zvanja u Beninu, s. Natalija preuzeća je odgoj u novicijatu te istovremeno vršila službu kućne poglavarice u kući odgoja u Malanhoui. Nažalost, zbog bolesti koja ju je snašla, s. Natalija se 2010. godine vratila u Hrvatsku radi liječenja. Uz Božju pomoć, molitvu i stručnost liječnika uspjela se oporaviti. Nastavila je služiti predana u Božje ruke, dajući se ponovno na raspolaganje provinciji iznad svojih mogućnosti i granica.

U veljači ove godine, nakon pogoršana zdravstvenog stanja, hrabro se borila, sve sličnja Isusu na križnom putu. Nakon predana hodočašća na zemlji vratila se u krilo Očevo u 72. godini života i 56. godini redovništva, ostavljajući iza sebe dubok trag i primjer redovnice po Srcu Isusovu i Marijinu.

Na sprovodu 5. lipnja na zagrebačkom Mirogoju s. Nataliju ispratile su njezine sestre, u zajedništvu sa svećenicima, među kojima su bili

dvojica nekadašnjih misionara u Beninu, zatim dvojica svećenika iz Benina, dvije Marijine sestre Beninke, rodbina te prijatelji i poznanici pokojne sestre. Pročitana je sućut sadašnjeg biskupa Biskupije Porto Novo mons. Aristida Gonsalla, koji je napisao: „Svjedočanstva brojnih svećenika, redovnica i redovnika, vjernika laika naše Biskupije Porto Novo, u kojoj je djelovala kao misionarka, govore o tome da je bila redovnica borac, koja se istaknula po izuzetnoj misionarskoj ljubavi. Osjećaj za žrtvu i revno služenje, koji su pratili cijeli njezin život, svjedoče o dubokoj vjeri u njezina Zaručnika – našeg Gospodina Isusa Krista.“

Provincijalna poglavarica s. Kaja Ljubas u svojem je obraćanju načočnima, uz ostalo, poručila: „Lijepo je bilo živjeti s Vama i slušati Vaše savjete, bilo u Beninu ili Hrvatskoj. Bili ste nam primjer, uzor i poticaj. Svojim životom i predanjem govorili ste nam kako se služi Bogu, izgara za njega i kako se voli družba, provincija i svaka pojedina sestra.“

Sprovodne obrede vodio je preč. Robert Šreter, šestinski župnik, a misu zadušnicu u mirogojskoj crkvi vlč. Antun Štefan, nacionalni ravnatelj Papinskih misijskih djela u Republici Hrvatskoj.

U Zagrebu je 1. lipnja 2017. preminula s. Natalija Bešlić, redovnica Družbe Marijinih sestara, nekadašnja misionarka u Beninu, u Africi.

Rodena je 15. srpnja 1945. godine u mjestu Rastovača, Župa Pošuće, BiH. Odrasla je u skromnoj vjerničkoj obitelji, u kojoj je rođeno desetero djece.

U samostan je stupila 1960. Nakon novicijata i prvih zavjeta završila je školu za medicinske sestre. Radila je u ambulantni u Janjevu te u bolnici u Osijeku. Službu provincialne poglavarice obnašala je od 1982. do 1991. S puno ljubavi i razumijevanja prema sestrama vodila je provinciju i usmjeravala sestre. Želju za odlaskom u misiju izrazila je 1972. i strpljivo čekala znak Provinosti. Za vrijeme njezine službe provincialne poglavarice, na poziv mjesnog biskupa iz Biskupije Porto Novo, poslala je 1988. prve dvije sestre u Benin, a po završetku službe poglavarice napisala je zamolbu za odlazak u misiju. Misijski križ pri-

ZAGREB

Priznanje misijskomu listu *Radosna vijest*

Hrvatsko društvo katoličkih novinara organiziralo je 1. lipnja proslavu 51. svjetskog dana sredstava društvenih komunikacija u prostoru Nadbiskupskoga duhovnog stola u Zagrebu.

U toj prigodi, uz ostale nagrade i priznanja Hrvatskog društva katoličkih novinara, priznanje je dodjeljeno i misijskomu listu *Radosna vijest*, za 45 godina izlaženja. List je pokrenut u veljači 1972. u Sarajevu, kao glasilo Papinskih misijskih djela,

radi oživljavanja misijske animacije na tradiciji nekoliko misijskih listova koji su prestali izlaziti 1945. Pokretač lista bio je mons. dr. Smiljan Čekada, vrhbosanski nadbiskup i nacionalni ravnatelj Papinskih misijskih djela, a prvi urednik bio je dr. Zvonimir Baotić, svećenik Vrhbosanske nadbiskupije.

Pozdravnu riječ na proslavi uputila je predsjednica dr. Suzana Peran. Ovogodišnju Papinu poruku za 51. svjetski dan sredstava društvenih

komunikacija, naslovljenu „Ne boj se jer ja sam s tobom“ (Iz 43, 5). Priopćivanje nade i povjerenja u našem dobu, predstavio je pročelnik Tiskovnoga ureda Zagrebačke nadbiskupije mr. Borna Puškarić.

U ime izdavača *Radosne vijesti*, Nacionalnih uprava Papinskih misijskih djela u Republici Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini, priznanje za 45 godina izlaženja primili su djelatnici Nacionalne uprave PMD u RH Ines Sosa Meštrović i Josip Burja.

Morapai, prosinac 1945.

Opet u Khairu

INDIJA
– o. Ante Gabić

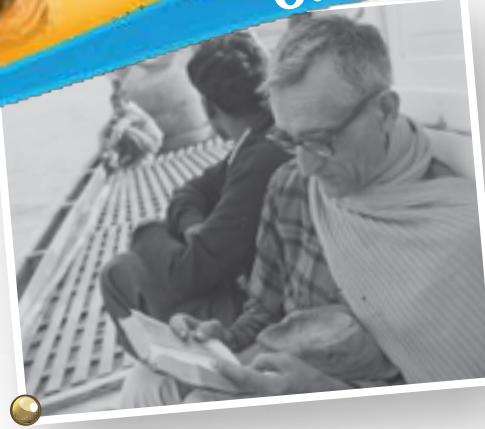
Mislio sam da neću tako brzo u Kharry, no trebalo je opet ići... Sjećate li se onog zadnjeg putovanja na biciklu, kad sam si pola rebara slomio, a drugu polovicu dobro očešao na tvrdim grudama kharrijskih kozjih staza. Kad sam se više-manje živ vratio u Morapai, napravio sam čvrstu odluku da me Kharry neće tako brzo vidjeti. No odluke se prave da ih prekršimo! I onda zapravo ovaj put nisam isao onako na šetnju, već u pomoć teško bolesnom ocu Sedeju; ne na biciklu, već u malom misijskom čamcu; ne po danu, već po noći.

I ovako je bilo dosta zanimljivosti na putu. Kako sam rekao, putovao sam u čamcu: kojih pet metara dugom, jedan metar širokom i oko pola metra dubokom. Dakle, kako vidite, u ovakvoj se lađi ne bi moglo preko Oceana u Ameriku! Dakako, motora nema, već jedan ili dva lađara guraju čamac pomoću bambusovih štapova. Brzina: nešto brže od — puža...

Već se hvatao sumrak, kad smo ostavili Morapai. Uvukao sam se pod niski slamnati krov, kojim je čamac bio prekriven. Taj krov služi i protiv kiše i protiv sunca. Nizak je, jer bi inače vjetar prevrnuo čamac, a osim toga, na putu je mnogo malih bambusovih mostova preko kanala, pa se s visokim krovom ne bi moglo ispod provući. Malo je neugodno, jer se čovjek ne može uspraviti. No sjediti se već dade. Mjesta baš nije bilo mnogo, jer smo uzeli i nešto "zalihe" za ovu dugu ekspediciju: riže, žutog "dala", povrća, pa čak i veliku zemljjanu posudu pitke vode. Čuo sam, naime, da u Kharryu nemaju dobre vode. Ladica skoro puna. No bilo je još mjesta za mene, da se malo izvrnem na počinak. A zbilja sam toga dana bio umoran, jer je toliko toga trebalo svršiti prije polaska u Kharry. Iza večernje molitve pripravio sam svoj "krevet"... Nekakav debeli kaput ispod sebe, vreća riže pod glavu kao jastuk, a pokrivača ne treba, jer je silna sparina i vrućina. Večer nas je uhvatila iza sela Čoukitole, večer i s njome komarci. Da su me barem ovu noć pustili na miru. Nego, neće ovaj krilati rod! No kako sam bio umoran,

brzo sam zaboravio na komarce. U polusnu čujem dovikivanje lađara. S protivne strane dolaze mnoge velike lađe natovarene rižinom slamom. Tamno je kao u rogu. Na ovim lađama nema crvenog i zelenog svjetla, pa se stoga dovikuju: „He bhai, dhonga ašće! - He brate, dhonga dolazi!“ Tako se, naime, zovu ove lađe. Dva moja lađara: Mihael, brat katehiste Bomkina, i Odit, dobro guraju dhongu. Dakako, da se sve ljudja i drma, kad je čamac tako uzak.

Kad smo prošli ispod velikog mosta kod Boro Činre, počelo se oblačiti. S južne strane dobro je grmjelo i sijevalo. Pričvrstili smo i popravili slamnati krov, jer dođe li jaki vjetar, sve će odnijeti u zrak, pa će se onda trebati stiskati pod kišobran. Dakako, da je trebalo ustati s "udobnog" kreveta. No to će morati činiti više-manje svakog sata: ili su se druge lađe postavile na put u uskom kanalu; ili je most prenizak, pa je slamnati krov trebalo podići s ladica, prenijeti ga dvojica do iza mosta, ladicu progorati ispod, a onda opet na nju staviti krov; ili je opet koji od revnih nadglednika kanala htio znati što sve imamo u čamcu... Jedan se takav junak sjetio da nas zau-

stavi baš nekako pred ponoć. Kojih desetak minuta prije toga trebalo nam se progurati ispod onog niskog mosta. Iza toga sam se opet malo "ispružio", kad me Mihael poče bojažljivo zvati: „O Fader, čokidar dakčen! — O oče, stražar zove!“

Nije druge, Ante, već opet izvuci svoje garavo lice i pokaži ga tom slavnom čokidaru, da mu se srce smiri. I ne samo da mu se smirilo, već je junak i preplašio, kad me je ugledao.

Iza ponoći smo stigli u Bištopur. Ladari su bili umorni, pa sam im rekao neka se odmore i okrijepi u seoskom dućanu. Nije im to trebalo dva puta reći. Dućandžija je već spavao, no u nadi da će nešto zaraditi, spremno je ustao i pogostio ove "noćne ptice". Htjeli su i meni nešto donijeti, no kako je već ponoć bila prošla, nisam mogao uzeti, jer sam ujutro želio prikazati svetu misu u Kharryu. Zapravo, gladi nisam ni osjećao, no od ţedi su se usta dobro osušila. Međutim, pet do šest sati čekanja neće me ubiti.

Kušao sam opet spavati, no onaj krevet žulja: krevet ili moja rebra, sad se više pravo ne sjećam. Mislio sam da sam s desne strane nešto deblji, no i s te strane jednako je žuljalo. Podmetnuo sam još jedan ručnik, pa je nekako mekše izgledalo... Bilo kako bilo, te sam noći napravio odluku da mi se valja malo "potkožiti", jer јu inače na ovim putovanjima izžuljati sva rebra. Počelo je rositi, no pljusak nas je obašao, pa smo barem s te strane bili sretne ruke.

Naskoro smo ušli u velika kharryjska rižišta. Kanal se vijuga kao kaka-zmija. Vani je krasna mjesecina, razvedriло se. Sve tih i mirno, tek se čuje pljusak bambusovih štapova i zvrk tisuća skakavaca po poljima. Godi duši ovakav mir. Kako se nije dalo spavati, izvukao sam se ispod krova i započeo svoju jutarnju molitvu i razmatranje. „Blagoslovite dani

i noći Gospodina!“ Mir vlada posvud naokolo, no u kolikim srcima još nema Njega, koji nam jedini može dati mir. Kralju mira, dodji kraljevstvo Tvoje i u Bengaliju!

Prolazimo kroz Kašinagor. To je po prilici glavno mjesto u ovom okružju. Imo i svoju poštu, koja je ujedno pošta i za Kharry. Sve spava, nigdje ni žive duše. Samo se iz daljine čuje zvonjenje svete "gonge". Možda tko budi svoje bogove iz njihova dubokog sna. Bam-bam-bam, odjekivali su zvuci gonge, kao da na pogreb koga zovu: pogreb neumrlih duša, koje će se opet i danas klanjati svojim lažnim božanstvima.

Napokon smo prispjeli i u Kharry. Bilo je oko 4 sata ujutro. Sve dakako još tamno. Prtljagu smo stavili pred nedovršenu kuću. Nema ni prozora ni vrata, no otac Sedej se već ovamo preselio, jer je ipak ugodnije tu stanovali nego u malom i mračnom podrumu stare kuće.

Polako sam se približio do sobe. Bolesnik teško diše i u silnoj se groznici samo prevrće po krevetu. Već je ovako deset dana. Nadao se da će bolest naskoro krenuti na bolje. No sile sve više slabe, pa još danas treba otpremiti oca u Kalkutu. I bilo je, doista, već skrajnje vrijeme, jer to nije bila obična groznica, već neka vrsta tifusa. Ustali smo iza ponoći. Odslužio sam svetu misu u privremenoj kapelici. Prisustvuju urođeničke časne sestre i dječica iz sirotišta. Vrlo je rano, no to njih ne smeta. Oni vole svetu misu.

Čamac je pripravan. Za bolesnika smo pripravili jedan mali vojnički krevet, pa je barem donekle bilo udobno. Putovanje je trajalo kojih pet sati. Mora da je otac Sedej mnogo prepatio, no on je pravi kremen, pa ni da je od boli obrvom trenuo... Zbog toga sigurno ga se i bolest prepala. Kad su ga doveli u grad Kalkutu, liječnik je rekao da je stanje veoma opasno, pa da se i o životu radi. No otac Sedej mu je htio pokazati da ima krivo, pa je sam, onako slab, uzašao uz stotinu stepenica do bolničke sobe. Kad je to smrt vidjela, otisla je odakle je i došla, - a i otac Sedej je došao opet odakle je otisao: iza dvadesetak dana vratio se opet u Kharry, istina prilično slab i mršav, no još uvijek isti otac Sedej.

Sada prikuplja izgubljene sile, jer bi svakako želio dovršiti započetu kuću. Nadao se da će sve biti gotovo

do Božića, no potrajat će nešto više vremena.

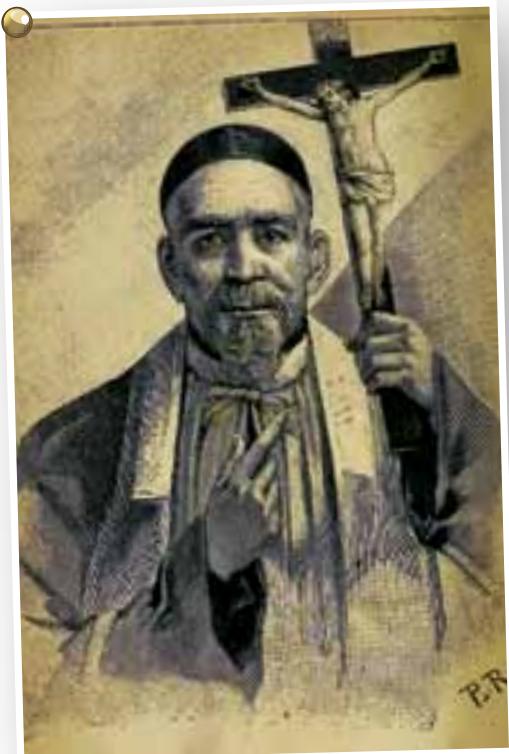
Iz Kharrya je trebalo natrag u Morapai. Dakako, po noći, jer je po danu posla preko glave.

Pomalo se već i umor osjeća. Koliko toga čovjek doživi na ovim putovanjima, no, nije moguće sve opisati. Najbolje je da dodete koji put ovamo u pohode. Bit će to lako sada iza rata. Na stotine će zrakoplova biti slobodno.

Jednu vam još želim reći o Mihaelu. Kad smo na povratku prolazili pokraj Bištopura, gdje pogani spaljuju svoje mrtvace, počeo je on pričati o raznim događajima iz ovih krajeva. Sve naokolo tamno, šakali zavijaju, Mihael nekako tajanstveno priča i priča, a Odītu, drugom lađaru, sve se ruke od straha tresu. Mihael, lopov, kakav već jest, to opazio, pa još strasnije događaje trese iz svoje bogate maštice. A Odīt sve vjeruje. Svuda se naokolo vrte sami dusi, pa sve misli: Evo, sad će jedan na mene... Ali dusite noći nisu došli da nas smetaju, no jesu komarci, koji su nas pratili od Morapaia do Kharrya, i sad opet u Morapai.

Jednom sam ipak putovao popodne. Istina; komaraca nije bilo, ali je bilo znoja. Vruće je i sporno ispod onog niskog slamnatog krova, osobito u podnevним satima. Da zaboravim na vrućinu, ja sam tipkao pisma... Namjestio sam pisaći stroj na malu klimavu stolicu. Lađa se već dosta sama po sebi klimala, pa su po svoj prilici i pisma bila prilično "klimava"... A pisati je ipak trebalo, jer znam da mnogi dobročinitelji nestrpljivo čekaju na odgovor. Već sam bio sastavio cijelu listu imena i napravio "čvrstu" dalmatinsku odluku, da će se svima javiti, kad li se otac Sedej sjeti da se razboli. A vi sada vidite i prosudite tko je kriv, pa ga dobro - izružite!

U ovo nekoliko dana već sam 30 sati u ovom malom drndavom čamcu. Klima se čamac, klimam se ja, klimaju se lađari, pa kad smo u sumrak zaokrenuli iz boročinrijskog kanala u morapijski, sve se oko mene pomalo "klimalo": čak i tornjevi poganskih hramova u selu Bisnopuru, posvećenom poganskom bogu Višni, okrvavljeni zrakama zalazećeg sunca. Krasan pogled, no koliko li je bijede iza njega. Molimo se, braćo, te svi ovi krajevi, preporođeni Njegovom ljubavlju, budu naskoro zarumenjeni krvlju neokaljanog Jaganjca!

Sveti Franjo Regis Clet živio je u neprestanu i predanu hodu za Kristom. Naime, nakon što je doživio nevolje Francuske revolucije, zatražio je odlazak u misije. Poslan je u Kinu. U Macao je došao 15. listopada 1791. U Kini je misijski djelovao 29 godina, nakon čega je podnio mučeničku smrt – odrubili su mu glavu. Proglašen je blaženim 1900., a svetim ga je proglašio sveti Ivan Pavao II. 2001. godine.

Franjo je rođen 19. kolovoza 1748. u Grenobleu, u Francuskoj, kao drugo dijete u obitelji s petnaestero djece. Bio je odgojen u pobožnoj obitelji. Jedan njegov brat postao je svećenik kartuzijanac, a jedna sestra redovnica karmelićanka. Školovao se u isusovačkom kolegiju u Grenobleu. Stupio je 6. ožujka 1769. u Družbu misionara svetog Vinka Paulskoga (lazarista) u Lyonu, a vječne zavјete položio je 1771. Za svećenika je zaređen 27. ožujka 1773., a zatim je postavljen za profesora moralne teologije u lazaričkom sjemeništu u Anneciju. Bio je izuzetno stručan i obrazovan predavač pa su ga zbog njegova enciklopedijskog znanja prozvali "živom bibliotekom".

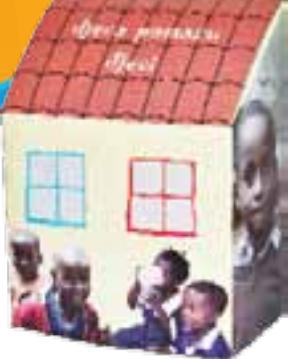
Sveti Franjo Regis Clet

Pobožnoga i razboritog duhovnika poglavari su izabrali 1786. za rektora u Anneciju, a 1788. za učitelja novaka u matičnoj kući u Parizu. Tu službu je obavljao do 1791., ali je oduvijek želio otići u misije i žrtvovati se za vjerničke duše. Čeznuo je za dalekom Kinom i napokon je 10. travnja 1791. otplovio u misije iz Lorienta. U Macao je stigao 15. listopada 1791. Najprije je djelovao u provinciji Jiangxi, na jugoistoku Kine, kao prvi europski misionar. Nakon toga je od 1793. djelovao kao poglavac misionara u provincijama Huguang, Hubei i Hunan. Njegovo pastoralno područje prostiralo se na 270 tisuća kvadratnih milja. Tripit je čudesno umakao strašnim progonima (1795., 1811. i 1818.), a za njegovu glavu raspisana je ucjena.

Živio je u siromaštvu, jednostavno i asketski. Velike je udaljenosti prolazio pješice. Pokazao je veliku poniznost i blagost te odlučnost i vjernost evangelju. Unatoč progonstvu, ali zahvaljujući vjernicima, Franjo je uspio apostolski djelovati dvadeset i sedam godina. Njegov subrat Kinez Chen bio je 1819. uhvaćen, a Franjo izložen velikoj prijetnji. Poput Isusa zbog Judine pohlepe, tako je Franjo bio žrtva izdaje jednog kršćanina u selu Tiontsiakang. Bio je povrgnut okrutnu i krajnje nehumanu postupanju. Jednomu od svojih sudaca je poručio: „Brate moj, sudite mi sada, no za kratko vrijeme Gospodin će suditi i vama.“ Nekoliko mjeseci kasnije taj je sudac pao u nemilost i bio pogubljen, i prije dovršenja sudenja ocu Franji. Više puta su ga u zatvor, držeći ga u lancima, zlostavljavali i mučili. Nakon duga i naporna pješačenja iz Honana u Utchangfu bio je toliko mršav i iscrpljen da je bio neprepoznatljiv. Ponovno je stavljен u zatvor, u kojem su bili njegov subrat Chen i još desetak kršćana. Tijekom cijelog vremena suđenja, svakog dana ujutro i navečer, molili su i pjevali, posebno na velike blagdane.

Nakon duga suđenja otac Franjo je ponavljao riječi apostola Pavla: „Ta meni je živjeti Krist, a umrijeti dobitak!“ (Fil 1, 21) Optužen je da je svojim propovijedanjem na kršćanstvo obratio mnoge Kineze. Osuden je na smrt 17. veljače 1820. Na mjestu mučenja zatražio je trenutak kratke molitve, nakon koje je rekao izvršiteljima smrte kazne: „Zavežite me!“ Nakon toga su mu odrubili glavu. Franjo je imao 72 godine, a 29 godina proveo je u misijama u Kini. Ostavio je veliku duhovnu baštinu, ne samo subrači lazarištima, već i cijeloj Crkvi.

Vlč. Odilon Singbo

ZA MISIJE I MISIONARE:

N. N. 300 KM; pizzeria „Don Andjelo“, Široki Brijeg 20 KM * fra Kristijan Montina, Kufstein 100 EUR * Anto Jurić 30 KM * Stanko Mikulić, Kočerin 200 KM * Slavko

Deljak 37 KM * N. N. 200 KM * Ivo Marušić 100 kn + 100 kn * Ankica Udiljak 200 kn * Božidar Škarec 200 kn * Dominika Papić Kukić 100 kn * Dragutin Stjepan Poljak 10.000 kn * Dušanka Tadić 200 kn * Elizabeta Grigić 200 kn * Franka Čudina 200 kn * Goran Šipek 50 kn * Gordana Radošević 50 kn * Hrvoje Cerovac 200 kn * Hrvoje Višić 50 kn * Ivan Janeš 660 kn * Ivana Josipović 100 kn * Ivica Bradara 150 kn * Ivka Nedić 50 kn * Jasmina Bernat 50 kn * Jelena Marinčić 100 kn * Julijana Macan Vidović 100 kn * Juraj Brajnović 200 kn * Katarina Crlić 200 kn * Kozo Zelić 200 kn * Klara Pošćić Stilin 100 kn * Luka Perković 320 kn * Luka Savin 250 kn * Manda Bunjevac 100 kn * Margita Žagarova 100 kn + 100 kn * Marija i Božo Kostešić 100 kn * Marija Sučić 100 kn * Marijana Tomašnjak 60 kn * Mirko Mihić 100 kn * Miroslav Fadiga 100 kn * N. N. 100 kn + 30 EUR * N. N. 50 kn * N. N. 250 kn * N. N. 280 kn * Nedra Koprivec 100 kn * Nevenka Jačmenjak 100 kn * Nikola Tomkić 250 kn * Obitelj Majić 1.400 kn + 600 kn * Pero Petanjak 100 kn * Roko Srdarović 30 kn + 30 kn * Stana Prskalo 150 kn + 150 kn * Vedran Akalović 50 kn + 50 kn * Vinko Klarić 50 kn + 100 kn * Vlč. Dragutin Bogadi 100 EUR * Zdenka Podhraški-Relja 20 kn + 20 kn * Zdenka Sever 100 kn * Zoja Zubčić 50 kn * Zrinka Džaja Babić 50 kn * Župa Rođenja Bl. Dj. Marije, Labin 450 kn * Ivana Šikić 4.500 kn * Aleks Flego 200 kn * Aleksandar Đura 400 kn + 200 kn * Ana Jakuš 260 kn + 260 kn * Anica Čosić 200 kn * Anica Pavlić 500 kn * Animira Srbić 200 kn * Anka Lipovac 200 kn * Ante Čović 300 kn + 300 kn * Ante Grbić 200 kn * Ante Perković 200 kn * Ante Sabljic 150 kn * Antonija Perhaj 400 kn + 400 kn * Antun Đukez 200 kn * Aurelije Dovranić 200 kn * Barbara Pinezić 200 kn * Benediktinski samostan Sv. Nikole 300 kn * Bosiljka Šimunović 300 kn * Boško Meić Sidić 400 kn * Božana Jagić 200 kn * Božica Filipović 200 kn * Branka Maslač 200 kn * Branka Past 200 kn * Danica Butorac 400 kn * Danica Butorac 400 kn * Danilo Ramljak 400 kn * Danko Rožić 400 kn * Dentalna poliklinika Mady Maričić 200 kn * Dječji vrtići Maginj 410 kn * Djetalnici Osn. škole M. P. Katančića, Valpovo 190 kn * Dragica Čalić 200 kn * Dragica Palać 200 kn * Dragica Radoš 200 kn * Dubravka Jandrić 200 kn * Đuro Tomić 180 kn + 150 kn + 130 kn + 120 kn * Edita Bošković 500 kn * Elvira Čosić 200 kn * Erna Ružić 200 kn * Franjevački samostan Virovitica 1.000 kn + 1.000 kn * Hrvoslav Kučić 300 kn * Ilija Čović 369 kn * Iva Čulo 500 kn * Iva Dozan 200 kn * Ivan Golčić 320 kn * Ivan Gršković 200 kn * Ivan Jurak 290 kn * Ivan Kvrgnjaš 150 kn * Ivan Rebić 200 kn * Ivan Urbanek 150

kn * Ivana Katavić 200 kn * Ivana Slišković 200 kn * Jaka Seder 195 kn * Josip Belanović 200 kn * Josip Rajković 200 kn * Josipa Vidović 200 kn * Kaja Čabraja 300 kn * Karmel Marija Bistrica 200 kn * Carmen Jureško 500 kn * Katarina Belinić 150 kn * Katarina Brajnović 250 kn * Katarina Kartelo 200 kn * Kristina Fučkar 200 kn * Kristina Katušić 250 kn * Lucija Matković 200 kn * Ljekarne Bingula 200 kn * Ljerka, Jakov, Dominik i Sara Krajcar 500 kn + 400 kn * Ljiljana Benčak 200 kn + 200 kn * Ljiljana Maričić 200 kn * Ljuba Mlinar 300 kn * Manda Pavković 110 kn * Marija Brekalo 330 kn * Marija Dučkić 200 kn * Marija Pajan 200 kn * Marija Radičaj 300 kn * Marijan Hohnjec 200 kn * Marijo Smoljić 1.500 kn * Marijo Škarpa 200 kn + 200 kn * Marina Antić 200 kn * Marina Goreta 400 kn * Marina Kapitanović 150 kn * Marko Topić 150 kn * Marta Bičić 200 kn * Martina Rašić-Ažman 360 kn + 360 kn * Matija Brekalo 500 kn * Melita Teskera Fujs 500 kn * Milena Miloš 200 kn * Milena Radonić 500 kn * Milka Tomašković 200 kn * Mira Madunić 200 kn * Mirjana Kovačić 120 kn * Mirjana Matković 300 kn * Mirko Kranjčina 200 kn * Mirko Stojko 400 kn * N. N. 186 kn * Nada Grgić 300 kn * Nedjeljk Fumić 200 kn * Nelka Fikeys Krmić 200 kn * Nikola Kristić 120 kn * Nikola Paro 300 kn + 300 kn * Ordinacija dentalne medicine Katica Slunjski 200 kn * Pašalić Marija 125 kn * Renata Jukić 200 kn * Robert Kučak 200 kn + 200 kn * Romana Ponjević 200 kn * Ruža Rakijačić 500 kn * Samostan Duha Svetoga, Ploče 600 kn * Sanja Suto 150 kn * Sestre Beneditinke, Pag 300 kn * Sestre Dominikanke 500 kn * Sestre karmeličanke BSI, Punat 200 kn * Silvija Vasilj 200 kn * Slavica Pandža 150 kn * Srećko Moretić 200 kn * Stjepan Bunjevac 300 kn * Stjepan Martinčić 200 kn * Sven Bosnić 200 kn * Šima Kaleb 200 kn * Tekstil Mini d.o.o. 300 kn * Tomislav Čubelić 250 kn * Tomislav Skroza 200 kn * Tomislav Tomašek 200 kn * Toni Hanich 200 kn * Udruga "Daksa 1944/45" 200 kn * Ugostiteljski obrt Petrović 200 kn * Veronika 200 kn * Veronika Vuković 200 kn * Vice Čondić 400 kn + 200 kn * Viktorija Šogorić 800 kn * Vilson Dević 200 kn * Vinko Brčić 200 kn + 200 kn * Vinko Vinković 500 kn * Višnja Stanušić 500 kn * Vladimir Dinjar 300 kn + 300 kn * Vlatko Fazinić 200 kn * Zdenka Baraba 300 kn * Zdravko Kirinčić 1.500 kn * Zlata Nad 150 kn * Zvonimir Hranjec 150 kn * Zvonimir Zovko 350 kn * Željko Grgić 200 kn

ZA GLADNE, BOLESNE, GUBAVE I NAJPOTREBITIJE:

Jozo Juka 200 KM * Gordan Kraljević 50 KM * Luca Čirko, Rašeljke 100 KM * Stipe Čirko, Tomislavgrad 300 KM * Anica Čurić, Tomislavgrad 100 KM * Gordana Radošević 50 kn * Sandra Španić 200 kn + 200 kn * Milka Brunec 200 kn * N. N. * Josip Kordić 100 kn * Ambroz Civljak 400 kn * Blaško Kivić 200 kn + 200 kn * Branko Dragojević 350 kn * Dobročinitelji preko o. Drage Kolimbatovića 2.400 kn * Gordana Šižgorić 80 kn * Jadranka Baćić-Katinić 100 kn * Jasna Leko 300 kn * Matica Marčelja 100 kn + 100 kn * Matija Knežević 50 EUR * N. N. 100 kn * N. N. 280 kn * Nada Alfrev 100 kn * Natalija

Kargačin 50 kn + 50 kn + 50 kn * Obrt TRADUCTA 300 kn * Vera Čargonja 300 kn + 300 kn * Vikica Šalić 300 kn * Zoja Zubčić 50 kn * Željka Vodopija 200 kn

SV. DJETINJSTVO – ZA DJECU U MISIJAMA – MISIJSKE KUTIJICE:

Mia Krčum VIII. a raz. OŠ KSC „Sv. Josip“, Sarajevo 9,45 KM * Katica Maljković 300 kn * Marija Nikolić 50 kn * Stjepan Kozelka 50 kn * Ljerka Berković 20 kn * Sanja Nikčević 500 kn * Dinko Rogulj 100 kn * OŠ Jurja Baraković, Ražanac 1.440 kn * Mali misionari iz OŠ Maria Martinolića, Mali Lošinj 850 kn * O.Š. Tituš Brezovački, Zagreb 750 kn + 1.250 kn * Ana Marija Režek 1.000 kn * Danijela Spahija 100 kn * Ivana Rodin 25 kn * Karlo Oremović 100 kn * Katarina Jovanović 70 kn * Nives Šestanović 15 kn * Zdravka Bilobrk 10 kn + 55 kn

DJELO SV. PETRA – ZA ŠKOLOVANJE SVEĆENIKA U MISIJAMA:

Služavke Malog Isusa, Sarajevo 140 EUR * molitvena zajednica „Emanuel“, Grude 723 KM * Benedikt Pehar, Čitluk 600 KM * Margita Perica 400 kn * Matija Knežević 25 EUR * Nikola Crnković 100 EUR * Gordana Šižgorić 40 kn * Tomislav Bilić 150 kn * N. N. 280 kn * Svećenici Hvarskog dekanata 1500 EUR

ZA ŠKOLOVANJE DJECE U MISIJAMA:

N. N. Grbavica-Sarajevo 50 EUR * Ivanka Doko, Čitluk 25 KM * Mara Jurić, Bijelo Polje 70 KM * „Komping“ d.o.o., Vitez 50 KM * Andra Mihaljević, Nova Bila 100 KM * Nada Vuković 50 kn + 50 kn * Anda Sloboda 50 kn + 50 kn * Ankica Zelić 100 EUR * Danica Humek 20 kn * Danica Kristić 100 kn + 100 kn * Dario Maradin 100 kn * Dubravko Dujmić 100 kn + 100 kn * I. Š., Pula 50 kn * Igor Končurat 300 kn + 300 kn * Ivanka Boras 100 kn + 100 kn * Josip Trbara 200 kn * Josip Župan 50 kn * Katica Ramadža 200 kn * Marija Dušak 100 kn * Marija Galić 50 kn * Marija Koroljević 20 kn * Marija Mioč 500 kn * Mate Radoš 150 kn + 150 kn * Mihael Popinjač 100 kn * N. N. 100 kn * N. N. 100 kn * Napredak Futura d.o.o. 1.000 kn * Senka Dominiković 100 kn * Siniša Jurić 100 kn * Sonja Kovačević 200 kn * Stevo Horvat 100 kn * Tanja Matejčić 100 kn * Tereza Milavić 500 kn * Tihomir Tičinović 500 kn * Tomislav Pavičić 50 kn * Tomislav Skroza 200 kn * Učenici 1. h razreda Osn. škole Županja 42 kn * Verica Grbić 270 kn + 270 kn * Veronika Valičević 50 kn * Vilma Lazaneo 200 kn * Zdenko Franjičević 300 kn * Željko Nikolić 50 kn * Župa Sv. Eufemije, Rovinj 2.000 kn

ZA GLADNU I BOLESNU DJECU:

N. N. Grbavica-Sarajevo 50 EUR * Irena Šimić, Humac 30 KM * „Emmesse“ doo, Čitluk 200 KM * Nada Rupčić, Ljubuški 200 KM * Jure Rupčić, Ljubuški 1.000 KM * Matija Knežević 25 EUR + 25 EUR * Marinko Hudolin 200 kn * Vesna Hećimović 100 kn * Concordia, Trogir 500 kn

ZA MISIJE I GLADNE U KONGU:

Marija Pehar 100 KM * Luca Anić 100 KM * Željana Nizić 50 kn + 50 kn * Blaško Kivić 100 kn + 100 kn * Dario Časar 100 kn + 100 kn * Irena Šanjk 100 kn * Ivan Slišković 200 kn * Ivan Vičić 100 kn * Kata Sabelja 100 kn * Katica Kuštro 100

kn * Lidija Petrač 70 kn * Maja Peraica 200 kn * Marija Vuković 100 kn * Mate Barić 20 kn + 20 kn * Mirna Noethig 100 kn * Mladen Crnoković 100 kn * N. N. 800 kn * Nikola Horvat 100 kn + 100 kn * Ružica Medvarić-Bračko 100 kn * Siniša Hajosk 20 kn * Srećko Botrić 150 kn * Valentina Opačak 200 kn * Vesna Mohorovičić 40 kn + 40 kn * Viktorija Vičić 100 kn

ZA MISIJE I GLADNE U TANZANIJI:
T. K., Vogošća 30 KM * Robert Skejčić 150 kn

ZA MISIJE I GLADNE U BENINU:

Ana Mrgan 100 kn * Armando Illich 290 kn * Dubravka Pavlišić Strache 50 kn * Iva Miličević 200 kn * Kristina Jurković 200 kn * Kristina Jurković 200 kn * Ljiljana Lukač 100 kn * Ljiljana Lukač 100 kn * Marica Laštro 400 kn * Matija Knežević 50 EUR + 25 EUR * Ruža Doknjaš 30 kn * Slavica Bilandžić 100 kn

ZA MISIJE I GLADNE U RUANDI:

Jozo Hrkač 50 KM * N. N. Grbavica-Sarajevo 100 USD * Katica Karamatić, Čapljina 280 KM * Ivan Prskalo, Mostar 20 KM * župa Donja Tramošnica 200 KM * N. N., Sarajevo 500 KM * N. N., Sarajevo 50 EUR * župa Garevac 180 KM * župa sv. Ante, Lukavac 1.000 KM * župa sv. Ante, Boče 620 KM * Romano Tripalo 150 kn + 150 kn * Domagoj Burić 200 kn * Igor Pivac 500 kn + 500 kn * Jozo Čurković 100 kn * Katarina Vajdoher 100 kn * Luka Perković 400 kn * Marija Barić 20 kn + 20 kn * Marija Pjevac

200 kn * Matija Knežević 50 EUR * N. N. 100 kn * Nikola Crnković 200 EUR * Ružica Medvarić-Bračko 100 kn * Srećko Botrić 150 kn * Strojarska tehnička škola Fausta Vrančića, Zagreb 420 kn * Zoran Zorica 100 kn + 100 kn

ZA MISIJE I GLADNE U ZAMBIJU:
Marija Puharić 40 kn + 40 kn * Marija Bartošek 300 kn + 300 kn

ZA MISIJE I GLADNE U HAITIJU:

Božo Lovrić, Široki Brijeg 20 KM * učenici i djelatnici KŠC „Sv. Pavao“, Zenica 855 KM * Nikolina Petrović, Vitez 5 KM * Ivanka Vidović 50 KM * Željko Arapović 1.000 * Misijski ured Hrvatske pokrajine Družbe Isusove 5000 EUR

ZA MISIJE I GLADNE U EKVADORU:
Ivan Bošnjak 100 kn

ZA MISIJE I GLADNE NA SALOMONSKIM OTOCIMA:
N. N. 280 kn

ZA MISIJE I GLADNE U BURUNDIJU:
Jagoda Radman 70 kn * Nada Hrga 300 kn * Jagoda Radman 70 kn * Ivica Vržina 500 kn * Nada Hrga 300 kn

ZA MISIJE I GLADNE U NIGERIJI:
Gordan Kraljević 50 KM

ZA MISIJE I GLADNE U UGANDI
s. Zvonimira i propričesnici župe Bezgrešno Začeće BDM, Borik-Zadar 1.250 KN, 50 EUR * T. K., Vogošća 30 KM

ZA MISIJE I GLADNE U GANI:
Gordan Kraljević 50 KM * Erna Presslauer 300 kn * Radojka Martinić 150 kn

ZA MISIJE I GLADNE U KAMERUNU:
„Veseljak“, Široki Brijeg 50 KM * Ružica Medvarić-Bračko 100 kn

ZA MISIJE I GLADNE NA ISLANDU:
N. N. 280 kn

ZA SVETE MISE U MISIJAMA:
Blažica Šmalcelj 400 kn * Ivona Marić 2.000 kn

ZA AKCIJU MIVA - MISIJSKA VOZILA:
N. N., Sarajevo 4.000 KN * Sandro Jakopčević 100 kn * Ada Radolović 30 kn * Aleksandar Branković 35 kn * Anda Sieber 100 kn * Ivanka Cesar 200 kn + 200 kn * Ivanka Janjetić 30 kn * Josip Bašić 100 kn * Katica Delač 50 kn * Luca Radman 20 kn * Manda Pavković 110 kn * Marijana Piškulić 100 kn * Marin Martin 200 kn + 200 kn * Milka Tomašković 100 kn * Mirjana Medvidović 100 kn * Natko Blagojević 100 kn * Nevenka Sičaja 50 kn * Slavka Lovrić 50 kn * Župa Dobrog Pastira – mladi, Brestje 300 kn

ZA MASLINOVE GRANČICE:
Župa Uzvišenja Sv. Križa, Osijek 4.000 kn * Župa Sv. Nikole biskupa, Vinkovci 1.500 kn * Župa Sv. Obitelji, Slavonski Brod 467 kn * Župa, Preloščica 200 kn * Župa Mihovljani 700 kn

POŠTANSKE MARKICE I TELEFONSKE KARTICE:
Služavke Malog Isusa, Sarajevo * Fra Šime Škibola * Medicinska škola Osijek

MISIJSKA KRIŽALJKA – srpanj 2017.

Radosna vijest	Morska životinja	Đavao	Evica	Lopov	Musl. ter. Organizacija	Jod	Listovi papira	Ž. Ime	Osovine	Osobna zamjenica	Sveučilištarci	Grad 29. Susreta misionara
Patron šibenske katedrale										S Š Ljestvica		
Sjeverni jelen						Priča o rasizmu Dio tijela						
Stvarati saveze										Kuba Grad u BiH		
Turski dostojanstvenik					Žen. ime					Todija Vrsta ptice		
				Štap za biljar			Učenik Svjetlo na autu					
				Austrija		Vrsta ptice (mn.) Prijedlog						
				M. ime Kalij						T K Tona		
				Nat. park kod Sibenika								

Rješenja iz prošlog broja: SVETI PETAR I PAVAO.

